БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 49 (6789) ФЕВРАЛИИН 27 СУББОТО 1954 он

Сэн 20 мүнгэн.

Манай социалистическэ олонациональна гүрэнэй илагдашагүй хүсэ шадалай үндэһэ һууриие—арадуудай хани барисаае саашададаашье эсэшэ сусашагүйгөөр бэхижүүлхэ хэрэгые Коммунистическэ парти өөрынгөө нангин уялга гэжэ тоолоно.

(Бүхы һунгагшадта Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй хандаһан Хандалгаһаа).

Хүдөөдэ эмхидхэлэй хүдэлмэриие һайнаар ябуулха

Коммунистическэ парти ба Советскэ правительство хүдөө ажахые улам ехээр хүгжөөхэ дэлгэрэнгы программа хараалһан байна. Энэ программые дүүргэхын тулада партийна зүб хүтэлбэри, һайнаар табигдаһан партийно-политическэ хүдэлмэри ехэхэн удхашанартай юм.

Теэд МТС, колхозууд болон совхозуудые хүтэлбэрилхэ хэрэгтэ ехэхэн дутагдалнуудай энээнэй урда тэ бии байһые КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленум элирүүлһэн байна. Тэдэ дутагдалнуудай голынь юун байгааб гэхэдэ, жэшээлхэдэ, аймагай хүтэлбэрилхы эмхи зургаанудай, партиин айкомой, аймгүйсэдкомой харюусалгата хүдэлмэрилэгшэдэй нэгэниншье тусхайта али нэгэн МТС гү, али колхозые бэдээ даажа абадаггүй байгаа. Тиин, тэдэнэр али нэгэн МТС ба колхозой хүдэлмэриин түлөө тусгаар харюусалгатай байдаггүй, тиимэһээ тус тус колхоз ба МТС-эй түлөө харюусахыень тэдээнһээ эрихыншье аргагүй байгаа.

Харюусалгагүй, эзэн буса иимэ байдалые болюулха зорилготойгоор КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолоор МТС бүхэндэ бүлэг партийна хүдэлмэрилэгшэд партиин райкомой секретарь түрүүтэйгээр хүдэлмэрилхэ болоһон байна. Эдэ партийна хүдэлмэрилэгшэд МТС-тэ ба тэрээнэй харьяата колхозуудта партийно-эмхидхэлэй, партийно-политическэ хүдэлмэри саг үргэлжэ ябуулжа байха уялгатай юм.

Манай республика дотор бүхы МТС-үүдтэ партиин айкомой бүлэг хүдэлмэрилэгшэд айкомой секретарь түрүүтэйгээр хүдэлмэрилжэ эхилээр хэдэн һара болобо. Тэдэнэй эхэн хүдэлмэриин түрүүшын дүнгүүд юу харуулнаб гэхэдэ, партийна хүтэлбэрилгые иимээр шэнэдхэн табилга колхозуудай ба МТС-үүдэй ажал-ябуулгада һураггүй һайнаар нүлөөлнэ. Тиигээд, эдэ бараг һайн үрэ дүнгүүд тон лэ түрүүшын алхамууд гэжэ сэгнэгдэхэ ёһотой. Олон аймагуудта партийна аппарадай хүдэлмэриие шэнэдхэн табилга ёһо тэдыгээр хэгдэһэн байха юм. МТС-үүдэй зононуудтахи хүдэлмэрилэгшэдэй бүлэгүүдые ударидажа байгаа зарим секретарьнууд урдаа табигдаһан зорилгонуудаа хүсэд һайнаар ойлгоодүй гэжэ һанагдахаар. Юун бэ гэбэл, партиин зарим айкомуудай секретарьнууд ехэнхи сагаа өөһөөл аймагайнгаа центртэ байжа үнгэргэдэг зандаа байһаар. Жэшээлхэдэ, Прибайкальска аймагай Итанцын МТС-эй зонодо хүдэлмэрилхэ ёһотой, партиин айкомой секретарь нүхэр Перевалов тэрэ МТС-тэ нүүжэ ошоогүй, тэндэ байжа хүдэлмэрилнэгүй, харин урдынхидаал али аймагай центртэ ажаһууһаар, айком соохи кабинет соогоо һууһаар. Нүхэр Переваловые дууряан айкомой инструкторнуудшье аймагайнгаа центртэ ажаһууһаар, хүдэлмэрилһөөр, тиимэһээ өөһэдынгөө ялгые бодото дээрэнь дүүргэжэ эхилэндөө ороодүй байһаар. Тиигээд тэрэл энэ ушар партийна хүтэлбэриие ёһо тэдысэ шэнэдхэһэнэй эли тодо үльгэр жэшээ бэшэ аал?

Парти болбол партийна хүтэлбэриие колхозно-совхозно үйлэдбэриин гол шухала, шиидхэхы участогуудта дүтэлүүлхые, партийна аппарадай хүдэлмэриие түргэнөөр ба ёһотойгоор шэнэдхэн табихые эрижэ байна. Һая боложо үнгэрһэн XVIII областной партийна конференциин өөрынгөө шиидхэбэри дотор иимэ эшлэтэ табиһан байха юм. **«КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй эрилтэнүүдтэй зохилдуулан нэгээгэй айкомуудай хүдэлмэриие шэнэдхэн табиха** — гэжэ конференциин тогтоол дотор хэлэгдэнэ — **МТС-үүдэй зононуудтахи партийна хүдэлмэрилэгшэдэй бүлэгүүдые бэхижүүлхэ, тэдэнэй эмхидхэлэй хүдэлмэриие һайжаруулха, хүдөө ажахын үйлэдбэриин шиидхэхы участогуудта партийна хүтэлбэриие эгээн лэ дүтэ болгохо ябадал түйлаха. Хүтэлбэриин канцелярско-албан хойрог методүүдые партиин айкомуудай хүдэлмэриин практикаһаа эрид шууд зайсуулан хаяха, колхозууд, МТС-үүд ба совхозуудые партиин айкомуудай тодорхойгоор хүтэлбэрилхыень, бүхы юумэндэ хайхарамжатайгаар хандахыень, колхоз бүхэниие тус тустань бэхижүүлхэ, гээгдэнги колхозууд ба МТС-үүдые түрүүшүүлэй зэргэдэ гаргаха хэмжээнүүдые абахыень түйлаха».**

Областной партийна конференциин тогтоол соохи энэ заабари хадаа МТС-үүдтэ хүдэлмэрилжэ байгаа бүлэг партийна хүдэлмэрилэгшэдэй ажал-ябуулгын дайналхы программа мүн.

Түбхын түрүүндэ партийна хүдэлмэриие шэнэдхэн табилгые ёһо тэдыгээр үнгэргэхэ ябадалаа орхихо хэрэгтэй. Тиимэһээ партиин айкомуудай бүлэг хүдэлмэрилэгшэд, секретарь түрүүтэйгээр, хүдэлмэриингөө бүхы сагые МТС-үүдтэ үнгэргэхэ ёһотой. Энээнэй тулада тэндэ ажаһууха ба ажаллахаар нүүжэ ошохо болоно. Тэрэгүй һаа, хүдэлмэриие шэнэдхэн табилга гээшэмнай ёһо тэдысэ, миин лэ нэрэ зүүһэн ябадал болохо байна.

Гадна, партиин айкомууд элдэб суглаа хуралнуудые тогтоол директивэнүүдые эрид үсөөрүүлхэ, бушуу түргэнөөр хүдэлмэрилхэ арга методүүдые хэрэглэдэг болохо, шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтые сэхэ колхозууд ба МТС-үүдтэ ошожо эмхидхэхэ ёһотой.

Партиин айком бүхыдөө, мүн МТС-үүдэй зононуудта хүдэлмэрилдэг ба тэндэхи байдалай түлөө харюусалгатай секретариин эгээл түрүүшын зорилго юуб гэхэдэ, МТС-үүдэй хүдэлмэридэ байһан ехэнүүд дутагдалнуудые усадхалга болоно. МТС-үүдэй ажал хүдэлмэриие бүхыдэнь һайжаруулха, колхозуудтахи байдалай түлөө, үндэр ургаса ба малһаа ашаг шэмэ ехээр абахын түлөө тэдээнэй харюусалгые дээшэлүүлхэ, МТС-үүдые һайн мэргэжэлтэдээр ба механизаторнуудаар бэхижүүлхэ, тэдэндэ ажалай ба ажаһуудалай зохистой һайн услови байгуулха хэрэгтэй. Мүн МТС-үүдэй партийна организацинуудые бэхижүүлхэ шухала хэмжээнүүдые абаха хэрэгтэй.

Партиин айкомууд, МТС-үүдтэхи тэдээнэй секретарьнууд ба инструкторнууд хадаа колхоз бүхэнэй байдалые али бүхы талаһаань нарин нигтаар шэнжэлжэ үзэхэ, колхозой правленитэй ба түрүүшүүлтэй зүбшэн хэлсэжэ, ажалыень һайжаруулха, экономикыень дээшэлүүлхэ хэмжээнүүдые хараалха, тэдэ хэмжээнүүдые бэелүүлхэ ябадал эмхидхэлсэхэ ёһотой. Гээгдэнги колхозуудые түрүүшүүлэй зэргэдэ гаргаха гээшэ —мүнөө сагай тон шухала зорилго мүн. Колхозуудай экономическа ба эмхидхэлэйнгээ талаар бэхижэлгэнь гэнтэ бэшэ, харин үдэр бүриин үсэд даамагай хүдэлмэриин ашаар түйлагдадаг туладань машина зэмсэгээ саг соогоо заһаха, агротехническэ хэмжээ-ябуулганудые шанартайгаар ба саг соонь бэелүүлхэ, малайнгаа үбэлжэлгые эмхитэйгээр үнгэргэхэ, абаһан түлнүүдээ бүрин бүтэнөөр түлжүүлхэ, малайнгаа тоо олон болгохо ба ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ ябадал колхозуудай хангахыень заабол түйлаха шухала.

Партиин айкомууд ба МТС-тэхи тэдэнэй хүдэлмэришэд олониитэ колхозниигуудай ба механизаторнуудай дунда ойлгууламжын, политическэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулһанайнгаа, социалистическэ мүрысөө бодото һайнаар эмхидхэһэнэйнгээ ашаар эдэ бүгэдые түйлаха байһаниинь мэдээжэ.

Партиин айком, МТС-үүдтэхи тэдэнэй секретарьнуудай ба бүлэг хүдэлмэришэдэй үшөө нэгэ шухала зорилгонь юуб гэхэдэ, хүдөө ажахын наукын ба түрүүшүүлэй түйлалтануудые олониитын дунда үргэнөөр нэбтэрүүлхэ хэрэг эмхидхэлгэ болоно. Мүн тэдэнэр МТС ба колхозуудай хоорондохи договорно уялгануудые заабол дүүргүүлхэ хэмжээ абаха зэргэтэй.

Партийна аппарадай хүдэлмэриие тон ойрын сагта партиин эрилтын ёһоор шэнэдхэн табилга — хүдөө ажахые саашаданъ хүгжөөн дэбжээхэ зорилго амжалтатайгаар шиидхэлгын шухала нүхэсэл мүн.

Шэнэ машинанууд хахалагдаагүй шэнэ ба боро газар элдүүрилхэ районуудта эльгээгдэнэ

ЛИЕПАЯ (Латвийска ССР), февралиин 25. (ТАСС). Хахалагдаагүй шэнэ ба боро газар элдүүрилхэ тухай партиин уряае «Лиепайсельмаш» гэжэ хүдөө ажахын машина бүтээлгын заводой коллектив халуунаар дэмжэжэ, шэнэ газар элдүүрилхэ районуудай бүхы захилые болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн уялга абаба. Хахалагдаһан газарые элдүүрилхэ водоналивной катогуудай түрүүшын парти бүтээн гаргагдаа.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ДЕПУТАДУУДТА КАНДИДАДУУДТАЙ ҺУНГАГШАДАЙ УУЛЗАЛГА

Сэлэнгын аймагта

НОВО-СЕЛЕНГИНСК. (**Телефоноор абтаба**). Аймагай центрын предприятинууд болон эмхи зургаануудай хүдэлмэришэд, албахаагшад, колхозууд болон машинно-тракторна станцинуудһаа ерэһэн колхозниигууд, механизаторнууд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд аймагай центр—Ново-Селенгинск тосхондо сугларжа, СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадууд Александр Уладаевич Хахалов, Дмитрий Самбуевич Мункожапов гэгшэдтэй уулзаба. Энэ уулзалга политическэ ехэ дэбжэлтэтэйгээр үнгэрбэ.

Түрүүлжэ үгэ абаһан этигэмжэтэ нюур нүхэр Бадашкеев гэгшэ А. У. Хахаловай тухай тобшоор сугларагшадта хэлэжэ үгэбэ. Нүхэр Хахалов анхандаа мал адуулжа ябаһанаа, мүнөө болоод байхада КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой нэгэдэхи секретаряар хүдэлмэрилжэ байна. Партиин XIX съезд дээрэ А. У. Хахалов КПСС-эй Центральна Комитедэй гэшүүндэ кандидадаар һунгагдаа. Александр Уладаевич Хахаловай оролдосотой, аша үрэ ехэтэй ажал тухай, ажалшадай эрилтэнүүдтэ анхаралтайгаар хандадаг тухайнь республикын ажалшад һайн мэдэдэг.

Үгынгөө түгэсхэлдэ нүхэр Бадашкеев иигэжэ уряалба:

—Хүндэтэ һунгагшад! Һунгалтын үдэр—мартын 14-дэ СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат, арадай үнэн сэхэ хүбүүн Александр Уладаевич Хахаловай түлөө голосуудаа нэгэн хүн шэнгеэр үгэе!

СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн тус аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ Дмитрий Самбуевич Мункожаповай ажал-ябуулга тухай нүхэр Николаев хөөрэжэ үгэбэ.

— Дмитрий Самбуевичые бидэнэр бултадаа һайн мэдэнэбди, — гэжэ тэрэ хэлэбэ. — Энэ хүн мүнөө манай аймагай түрүү колхозуудай нэгэн болоһон Маленковой нэрэмжэтэ колхозые хүтэлбэрилнэ. Энэ колхоз нүхэр Мункожаповай түрүүлэгшээр һунгагдахаһаа урид хододоо гээгдэжэ ябадаг һэн. Харин шадамар бэрхэ хүтэлбэрилэгшэтэй болоһонһоо хойшо дэбжэжэ эхилээд, мүнөө олон һалбарита ажахыгаа түргөөр хүгжөөжэ байна.

Наукын түйлалтануудые ба түрүүшүүлэй дүй дүршэлые колхозно үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхын түлөө Дмитрий Самбуевич хододоо оролдожо байдаг. Нүхэр Мункожапов колхозниигуудайнгаа дунда ехэ хүндэтэй болонхой.

Дмитрий Самбуевич Мункожаповай түлөө голосоо үгэхыетнай уряалнаб.

Сухын МТС-эй главна агроном нүхэр Николаев СССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгалтада бэлэдхэлэй үдэрнүүдтэ МТС-эй хүдэлмэрилэгшэдэй хабарай тарилгада бүхы шадалаараа бэлдэжэ байһан тухайнь хэлэбэ. Һунгалтын үдэрые ажалай дэбжэлтээр угтажа, мартын 14-дэ СССР-эй Верховно Соведэй депутадта эрхим кандидадууд нүхэд Александр Уладаевич Хахалов ба Дмитрий Самбуевич Мункожаповай түлөө голосоо нэгэн һаналаар үгэхые һунгагшадые уряалба.

Интеллигенцидэ, комсомолецуудта болон залуу һунгагшадта хандажа эндэхи дунда һургуулиин багша нүхэр Чукова, ВЛКСМ-эй айкомой секретарь нүхэр Цырендоржиев гэгшэд үгэ хэлэбэ. Манай оронойжаргалтай залуушуул бүхы советскэ арадтай хамта һунгалтын үдэрые ажалай эрхим амжалтануудаар угтажа байна. СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадуудта нэгэ хүн шэнгеэр голосоо үгэхые ВЛКСМ-эй ЦК бүхы комсомолецуудые ба залуушуулые уряална гэжэ тэдэнэр хэлэбэ.

Суглаан дээрэ аймагай худалдаа наймаанай организацинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй үмэнэһөө нүхэр Булыгин, арад зоной ажана байдалай хүгжэлтэдэ парти, правительствын хододоо анхарал табидаг тухай хэлэжэ, энэ анхаралдань түрэл Коммунистическэ партияа, Советскэ правительствояа тойрон бүри нигтаар жагсажа харюусая гэжэ һунгагшадые уряалба. Үгынгөө эсэстэ бүхы һунгагшадые СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадууд нүхэд Александр Уладаевич Хахаловта, Дмитрий Самбуевич Мункожаповта нэгэн һаналаар голосуудаа үгэхые уряалба.

Уулзалгын түгэсхэлдэ һунгагшадта хулуунаар угтагдаһан Александр Уладаевич Хахалов, Дмитрий Самбуевич Мункожапов гэгшэд үгэ хэлэжэ, тэдэндэ үзүүлһэн этигэл найдабариин түлөө һунгагшадта тон ехэ баяр баясхалан хүргөөд, этигэл найдабариинь харюулхын түлөө хүсэ шадалаа гамнангүй ажаллаха байһан тухайгаа мэдүүлбэ.

А. Агильдин.

Яруунын аймагта

СОСНОВО-ОЗЁРСК. (**Телефоноор абтаба**). Февралиин 24-нэй үдэшэ «Радуга» кинотеатрын гоёор шэмэглэгдэһэн зал соо аймагай центрын һунгагшад СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн республикын солото хонишон Хандажап Жамьяноватай уулзахаяа сугларба.

Аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Филиппов суглаа нээжэ, этигэмжэтэ нюур нүхэр Намжиловта үгэ үгэбэ.

Колхозой малажалай хүгжэлтын түлөө Хандажап Жамьяновагай хүсэ шадалаа гамнангүйгөөр оролдодог тухайнь нүхэр Намжилов хөөрэжэ, коммунистнуудай ба партийна бэшэ хүнүүдэй блогоор дэбжүүлэгдэһэн арадай үнэн сэхэ басаган Хандажап Жамьяновагай түлөө голосоо нэгэн һаналаар үгэхые бүхы һунгагшадые уряалба.

—Хандажап Жамьянова манай этигэл найдабариие дүүргэжэ шадаха, — гээд тэрэ үгэсэ дүүргэбэ.

— Эхэ оронноймнай бүхы граждани нуудта һунгаха ба һунгагдаха эрхэ үгэһэн дэлхэй дээрэ эгээл демократическа Конституциин ёһоор гүрэнэй дээдэ органой — СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар манай республикын солото хонишон Хандажап Жамьяновагай дэбжүүлэгдэһэндэ ехэ баярланабди, — гэжэ эндэхи дунда һургуулиин багша Н. Климова хэлэнэ.

Богонихон ба сэдьхэл хүдэлгэмэ үгэ аймагай элүүрые хамгаалгын таһагые даагша нүхэр Афёнычева хэлэбэ:

— Хандажап Жамьянова өөрынгөө шударгы хүдэлмэреэр гүрэнэй дээдэ органдо — СССР-эй Верховно Соведтэ депутат болон эльгээгдэхэ эрхэ олоо. Һунгалтын үдэр — мартын 14-дэ коммунистнуудай ба партийна бэшэ хүнүүдэй блогой энэ эрхим кандидадта нэгэн һаналаар голосоо үгэе,—гэжэ уряалба.

Тэрэнэй һүүлээр Сосновско МТС-эй тракторна түрүү отрядай бригадир нүхэр Кокин, ВЛКСМ-эй айкомой секретарь нүхэр Минеев ба бусад үгэ хэлэжэ, СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн Хандажап Жамьяновагай түлөө нэгэн һаналаар голосоо үгэхөө бэлэн байһанаа мэдүүлбэ.

Суглаанай эсэстэ Хандажап Жамьянова үгэ хэлэжэ;

—Нүхэд һунгагшад! Этигэл найдабари үзүүлһэндэтнай зүрхэнэйнгээ халуун баяр хүргэнэб. Энэ найдабариитнай дүүргэхын түлөө хүсэ шадалаа гамнангүйгөөр оролдохоб,—гээд дүүргэбэ.

А. М. Горькиин нэрэмжэтэ хүдэлмэришэдэй посёлок

...1952 он. Хабар ерэжэ, добо наруули газарай саһан эрээлэн сооходлон харагдана. Улан-Удэ городой Пригороднэ районой урда добуун дээрэ гартаа хабтагайнуудые, саарһа ба хэмжүүр бариһан бүлэг хүнүүд, ехэ ажаглан харaашалан, хойшо урагшаа ябана. Тэдэнэр юунэйшьеб тухайда хөөрэлдэн, элһэлиг добые шэнжэлнэ...

Уданшьегүй эндэ барилгын модо шэрэһэн автомашинанууд, барилгашад харагдадаг болобо. Эдэнэр городой Пригороднэ районой хүдэлмэришэд ба албахаагшад байгаа.

Тэрэ гэһэнһээ хойшо эндэ һүхэ, хюрөөгэй абяан таһалдабагүй. Эндэшье, тэндэшье шэнэ шэнэ гэрнүүд үдэр бүри шахуу үндыжэ эхилбэ. Тииһээр шэнэ шэнэ үйлсэ бии болобо. Шэнэ барилгануудай гайхалтай түргөөр бодожо байхые гансашье Пригороднэ районой ажалшад гайхалсан һонирходог бэшэ, мүн Иркутск-Наушка гэһэн маршрутай пассажирска поездоор ябаһан хүнүүд гайхалсан хөөрэлдэдэг байба, мүнөөшье хөөрэлдэнэ. «Харыт, энэ добуун дээрэ мэнэ һая гансал элһэн шорой байһан юм. Мүнөө эндэмнай бүхэли поселок бии боложо байна», — гэжэ аяншад өөһэд хоорондоо хөөрэлдэдэг.

1952 оной зун, намартаа түрүүшын хүнүүд барилгаяа дууһажа, шэнэ газарта, шэнээр бариһан гэрнүүдтээ зөөжэ ороо. Иигэжэ 1953 оной гаратар А. М. Горькиин нэрэмжэтэ хүдэлмэришэдэй поселогто 50 гаран айл шэнээр баригдаһан, уужам һаруул, хоёр комнатотой, кухнитай гэрнүүдтэ ороод, культурнаар, сэнгэлгээр ажаһуудаг болоо һэн.

Үнгэрэгшэ 1953 оной туршада шэнэ поселогой барилга улам үргэдхэгдэн, хэдэн олон үйлсэнүүд, кварталнууд бии боложо, хүдэлмэришэдэй поселок бүришье танигдахаяа болитороо ургаа.

Мүнөө 200 гаран хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай бүлэ аятай зохидоор түхеэрэгдэһэн шэнэ гэрнүүдтэ оронхой. Урзанда эндэ нэгэшье гэргүй, миил элһэн добуун байһан юм гэжэ хүнэй хэлээ һаа, даб гэһээр үнэншэмөөр бэшэ.

Мүн һаяар хэдэн олон гэрнүүд ашаглалгада оруулагдахаяа байна. Поселогой ажалшад сооһоо 117 хүн гүрэнһөө мүнгэ урьһаар абажа, бэшэниинь өөһэдынгөө хүсөөр гэрнүүдээ баряа.

Мүнөө поселогой бүхы айлнуудай гэрнүүд радиотой болонхой. Мүн нэгэ талынь гэрнүүдтэ бултандань электричество оруулагдаһан, уһаар хангаха будка бии болгогдоһон байна.

26 хүн тус поселогто гэр барихын тула энэ жэлдэ гүрэнһөө мүнгэ урьһаар абаа. Тиин эндэ 1954 оной туршада хэдэн арбаад гэрнүүд баригдахань. Өөһэдтөө гэр баригшадые городой предприятинууд, эмхи зургаанууд ба организацинууд транспортаар таһалгаряагүй хангана. Мүн городой түсэблэлгын таһаг тэдэниие барилгада хэрэгтэй хадааһа, шифер, черепицэ, хушалтын түмэр болон барилгын бусад материалнуудаар хангана.

Жэшээлхэдэ, Улан-Удын коммунальна таһагай хүдэлмэришэн А. П. Римарев 1953 оной эхеэр гүрэнһөө 9,5 мянган түхэриг урьһаар абаад, 3 комнатотой гэр июль һара хүрэтэр барижа дүүргээд, ороһон байна.

Римаревэй гэр үйлсэһөө харахада шэртэй сонхонуудаараа ялалзан, һайханаар харагдана. Зосоонь ороходо бүришье гоё. Сонхонуудтань тюль татаатай. Радиоприёмник, олон тоото номуудтай библиотечкэ, патефон, шифоньер, зөөлэн һуудалтай мебель гэхэ мэтэнүүд гэрэйнь уужам һаруул таһалгануудые гоёор шэмэглэнэ.

Пригороднэ районда мүн Богдан Хмельницкиин нэрэмжэтэ ба «Шэнэ поселок» гэжэ тосхонууд түргөөр ургажа байна.

Тус районда хэдэн поселогуудай бии боложо, хүн зоной олошорһон тула мүнөө ССР Союзай Верховно Соведтэ һунгаха һунгуулиин шэнэ участогууд нээгдэбэ.

Энэ жэлдэ сэмбын фабрика, мяха-консервын комбинат шадар һүнэй завод, кондитерска фабрика, оёдолой мастерской гэхэ мэтын ехэхэн барилганууд хэгдэхээр хараалагдаад, тэндэ бэлэдхэлэй хүдэлмэринүүд ябуулагдажа эхилэнхэй. Мүн һаядаа эдеэ хоолой хэдэн магазинууд баригдажа, ашаглалгада оруулагдаха юм.

Иигэжэ манай город жэл ерэхэ бүри үргэлэн ургана.

Р. Жигжитов.

Улан-Удын сэмбын фабрикада СССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгалтын хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр ябуулагдажа байна. Фабрикын нэхэлтын цехтэ нүхэр Н. Симонова эдэ үдэрнүүдтэ сэмбэ нэхэхэ халаан бүхэнэйнгөө нормые 130—140 процент дүүргэжэ, мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: сэмбэ нэхэгшэ нүхэр Симонова.

З. Весниннагай фото

СССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгалтын хүндэлэлдэ

Заводой эрхим слесарь

Михаил Григорьевич Малышев үглөө бүхэндэ ажалдаа гарахадаа үдэрэйнгөө даалгабариие заатагүй үлүүлэн дүүргэхэ зорилго табидаг.

Цехтээ ерэ ерэһээр тэрэ мүнөөдэр ямар инструментээр, юу хэхэ байһанаа хараадаа абажа, хүдэлмэриингөө газарые һайнаар түхеэрдэг юм. Нүхэр Малышев Улан-Удын ПВЗ-гэй паровозо-колёсно цехтэ олон жэлдэ хүдэлмэрилжэ, дүршэл ехэтэй, мэргэжэлтэй слесарь болонхой. Мүнөө тус цехын бригаданууд болон участогуудай хоорондо СССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгалтын хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлхэрэнхэй. Энэ мүрысөөндэ Михаил Малышев эдэбхи ехэтэйгээр хабаадалсажа, үйлэдбэриин һайн амжалта түйлана. Хүдэлмэриин сагай минута бүхэниие зүбөөр хэрэглэжэ, үдэрэйнгөө даалгабариие 250—260 процент дүүргэнэ. Гаргаһан продукциинь шанар гансал һайн гэжэ тоологдодог юм.

И. Волков.

Амжалтаяа арьбадхахын түлөө

Һунгалтын хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаһан Яруунын загаһанай заводой хүдэлмэрилэгшэдэй дунда социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй.

Иван Финогеновэй хүтэлбэрилдэг загаһашадай бригада январь һарынгаа түсэбые холо үлүүлэн дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур ехэхэн загаһа гүрэндөө тушаагаа һэн. Мүнөө тэдэнэр баһал амжалтатайгаар хүдэлмэрилжэ байна.

Бүхы һунгагшадта хандаһан Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй Хандалга заводой хүдэлмэришэдэй дунда ажалай шэнэ дэбжэлтэ үүсхэбэ. Тэдэнэр түрэл партиингаа Хандалгада харюу болгон, байгша оной нэгэдэхи кварталай түсэбые уридшалан дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур ехэ загаһа гүрэндөө тушааха гэжэ шиидэбэ.

А. Алексеев.

ТҮСЭБӨӨ ҮЛҮҮЛЭН ДҮҮРГЭНЭ

Гүрэнэй Кабанскын загаһанай заводой хүдэлмэришэд бүхы һунгагшадта КПСС-эй ЦК-гэй хандаһан Хандалгые халуунаар угтаад, ажалай үндэр бүтээсээр харюусажа байна. Шаманск тосхондо мүльһэ бэлэдхэлгэ дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан нүхэр Алексеевагай хүтэлбэрилдэг бригада даалгабаряа 185 процент хүрэтэр дүүргэнэ. Мүн Посольск тосхондо хүдэлмэрилдэг бригада даалгабаряа 127 процент дүүргэдэг. Н. Осетрова, А. Колмынина, Т. Ваганова ба А. Гусева гэгшэд бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллана.

Загаһа буйлуулдаг хүдэлмэришэд нүхэд Попова, Благодетелева гэгшэд үдэрэйнгөө нормые 135—140 процент дүүргэнэ.

В. Муханов.

Коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй блогой кандидадууд

Елена Гавриловна ОРЛОВА

Суута овощеводой бригадада

Огородой хашаан соо хүнүүд олон. Зарим хүнүүд хүрэз, һүхэ баринхай, зарим хүнүүд мори тэргэтэйшье орожол, орожол байна. Эндэ байһан хэдэн гэрнүүдэй нэгэнэйнь урда тээ һалхишһаа далда газарта арбаад эхэнэрнүүд сугараад, 40 хүрэжэ ябаһан, дунда зэргын бэетэй хүхюун нэгэ эхэнэрэй хөөрөөе шагнажа байна. Тэрэ эхэнэр саанаһаа ерэжэ ябаһан нэгэ хунине харамсаараа тодон ошожо:

—Һайн хүн һанаагаар гэһэндэл, эгээл хэрэгтэй болоод байхадаа хүрэжэ ерэбэш, Георгий Михайлович. Тэхэрихэ болоош. Теплицэдэ ошоб,—гэнэ.

—Елена Гавриловна, би мүнөө тэндэһээб...

—Юу хэлэхээ һанаһыемни оройдоошье мэдэнэгүйш. Ябууд хөөрэхэб. Тэхэри. Үгы һаашни һониноошье хөөрэхэгүйб, өөрыешнишье табихагүйб,—гээд гарһаань барин энеэбэ. Тэндэ байһан эхэнэрнүүд мүн лэ энеэлдэнэ.

—Георгий Михайлович, тэрэ Байгал дээрэхи хара үүлэ харана гүш? Битнай найман жэл соо загаһашан ябаһан хүн хадаа энэ захалжа байгаа һалхинай мүнөөдэршье зогсохогүйень тухайлха байхаб. Тиимэһээ энэ үдэр мини байлтагүй, хүнүүдээ суглуулаад, заримыень рассадануудые ургуулха горшоогхонуудай хэглэжэ байһан гэр соо, бэшыень теплицэ соо худэлмэрилүүлхэ гэжэ хэлсээд байнабди. Энэ үдэр теплицэ соогоо һонгино редискэ хоёрые һуулгаха гэжэ шиидээбди, байлсажа туһалалсаха болоот.

—Мүнөөдэр тариха гэжэ гү?

—Тариха даа.

—Хэшээгты, Елена Гавриловна, би ойлгоногүйб. Теплицэ соомнай пеэшэнгүүд хэгдэжэ дүүрээдүй, дүүрэхэншье үды байнал. Үбэл дунда хүйтэн теплицэ соо яагаад овощь тарихамнай гээшэб?

—Би таниие иигэжэл хэлэхэ аа гү гэжэ таагаа һэм. Ябая. Ошоод хэлтэжэ үгэхэб, Георгий Михайлович.

Тиигээд хэдэн хүн болоод, саашаа теплицын барилга тээшэ ошобо. Теплицын газаа зосоогүй мүнөө барилгын түгэсхэлэй халуун худэлмэри ябажа байна. Хүнүүд хирпиисэ, уһа, түлеэ, шабар гэхэ мэтые зосоошонь оруулжа, эбдэрхэй хирпиисэнүүдые, зомгол, модо шулуу газаашань гаргажа забдагүй ябажа байна.

Елена Гавриловна үүдэ татажа ороод, хоёр тээшээ хараашалжа, ханын хоёр хажуугаар ута гонзогор пеэшэнгүүдые хэжэ байһан хүнүүдтэ хандан:

—Яарагты, яарагты, нүхэд, тандаал найдана гээшэбди... Үгы энэ, Семен Андреянович, үнинэй пеэшэншэн хүн аад, яагаа гээшэбта? Энээхэн урда хажуугайнгаа хүбүүнһээ хожомдохотнайл, нэрэеэ һанаха хэрэгтэйл,—гэжэ хэлэхэдэнь, хүнүүд «Зүб! Зүб! гэлдэн энеэлдэнэ. Нээрээшье урда хажуупай пеэшэнгые хэжэ байһан залуухан хүбүүн Ваня Жилинэй гар соогуур хирпиисын эрьелдэхэл харагдаад, һуурияа олон табигдажа, пеэшэн түргөөр өөдөө бодоно.

Елена Гавриловна хүнгэхэнөөр гэшхүүрээр дээшээ гаража, теплицын орой дорохоно хүрөөд:—Георгий Михайлович, эндэ гараад үзэгты даа. Доро байһанда орходоо эндэ дээгүүрнай дулаахан гээшэнь. Тэрэ уһа бусалгахаяа түлиһэн галнуудһай теплицэеэ дээгүүрынь хүсэд халаагаад байнал. Бидэнэр энээниие ойлгохолоороо үдын хойно һонгино редискэ хоёрые тариха гэжэ шиидээбди. Тииһээр байтарнай пеэшэнгүүднай бүтэнэ ааб даа,—гэнэ.

Агроном гэшхүүр өөдэ гаражанэгэ бага байжа үзөөд, Елена Гавриловнагай шиидхэбэриие зүбшөөгөө һэн.

Елена Гавриловна тэрэ дары һонгино редискэ хоёрой үрэһэ амбарһаа асаруулхыень, мүн бусад бэлэдхэлэй худэлмэринүүдые хүүлхыень туһалагша Анастасия Назаровна Вторушинада заабари үгэбэ.

Овощной культурануудай рассадануудые ургуулха горшоогхонуудай хэгдэжэ байһан гэртэ ошобобди. Эндэ мүн лэ халуун худэлмэри ябажа байба. Зарим хүнүүд бамбагар хүрин торф буталжа, һагшажа, тэрэнээ газарай хүрһэ нойтон шабааһа хоёртой холёод худхажа, забда сүлөөгүй ажаллажа байна. Зариманиинь газаанаа һуулга, тачкануудаар торф, нойтон шабааһа, газарай хүрһэ, уһа гэхэ мэтые оруулжа байна. Гэр соо саада углууда аяган зохидоор тухэрэгдэһэн модон станогто парнигуудые, мүн теплицэ хушаха матануудые хоёр хүнүүд хагдаар гүрэжэ байнад. Наада тээнь дуу шуу боложо байһан хүнүүдэй энеэлдээн, хөөрэлдөөн соогуур хүхэ шэрэтэй станогой «тард», «тард» гээл бууха абяан хирэ-хирэ болоод лэ соностожо, зургаалжан булантай хэдэ хэдэн горшоогхонууд бэлэн болоод гаражал гаражал байна. Тэдэниие газаа хүйтэн амбар соо абаашажа хүргэнэ.

—Энээхэн горшоогхонуудшни, —гэжэ Елена Гавриловна хөөрэнэ. —саашадаа овощиин үндэр ургаса туйлаха хэрэгтэмнай айхабтар хэрэгтэй болохол. Энэ аргын үлүү һайн байһанда би өөрынгөө хоёр жэлэй худэлмэриин дүршэл дээрэһээ үнэншөөб. Энэ жэлдэ бидэнэр капуста, помидор болон үгэрсыигөө рассадануудые горшоогхонууд соо ургуулаад тариха гэжэ шиидээбди. Энэнэй тулада мүнөө 100 мянга гаран горшоогхонууд хэгдээ, үшөө 200 мянга гаран хэгдэжэ байна.

Үдын хойно огородой нэгэдэхи бригадын гэшүүд өөһэдынгөө бригадир, Елена Гавриловна Орловатай хамта анха түрүүшынхээ үбэлэй сагта шэнэ баригдаһан теплицэ соо овощь тарижа эхилээ.

Тэдэнэр энэ жэлдэ овощной культурануудай рассадануудые горшоогхонууд соо ургуулаад, огородойнгоо ехэнхи хубиие квадратна аргаар тариха юм.

* * *

Нүхэр Орловагай хүтэлбэрилдэг бригадынхид наукын туйлалтануудболон түрүүшүүлэй дүй дүршэлые ажал худэлмэридөө үргэнөөр хэрэглэжэ, овощиин ургасые дээшэлүүлхэ талаар ехэ амжалтануудые туйлаа юм. Энэ бригада 1940 ондо байгуулагдаһан байгаа. Тэрэ гэһээр бригадын гэшүүд, нэгэ хэды залуушуулһаа бэшээрээ, балайшье һэлгэгдээгүй. Энэ саг соо бригадир нүхэр Орлова овощиин үндэр ургаса абадаг хэдэн мастернуудые хүмүүжүүлээ. Жэшээлхэдэ, бригадын гэшүүд Матрена болон Анастасия Вторушина, Нина, Аполинария болон Мария Орлова, Лина Шустова сехэхэн дүй дүршэлтэй болоо.

Елена Гавриловна худэлмэридөө шэнэ түрүү аргануудые оложо хэрэглэдэг, үйлэдбэриин эдэбхитэй новатор мүн. Колхозойнгоо огородой бригадые тэрэ 13 жэл соо шадамар бэрхээр хүтэлбэрилжэ, саашадаа овощиин баян ургаса хүряажа байха үндэһэ һуури табяа. Нүхэр Орлова сомоной Советэй ба колхозойнгоо правлениин ажал-ябуулгада эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг.

Нүхэр Орлова Эхэ оронойнгоо улам хүгжэн бадархын түлөө, арад зоной ажабайдалые һайжаруулхын түлөө шэн зоригтойгоор ажаллаха эрхим жэшээ харуулна. Елена Гавриловна Орлова колхоз соогоо, аймагайнгаа бүхы ажалшадай дунда тон хүндэтэй болонхой.

Арадай үнэн сэхэ басаган Елена Гавриловна Орловае Ленинэй нэрэмжэтэ, Прибайкальска аймагай «Заветы Ильича» колхозуудай гэшүүд, Темлюйскэ заводой худэлмэришэд, инженерно-техническэ худэлмэрилэгшэд ба албахаагшад, Кабанскын МТС-эй худэлмэришэд, мэргэжэлтэд болон албахаагшад һунгалтын урда тээхи суглаанууддээрээ Национальностынуудай Советэ һунгаха һунгуулиин № 438 Кабанскын округһоо СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлээ.

Энэ мэдээсэлые бригадын гэшүүд тон ехэ баяр баясхалантайгаар угтаад, мүнөө хабарай тарилгада бэлэдхэлэй худэлмэриие үдэр ерэхэ бүри эршэмтэйгээр ябуулжа байна.

—Манай бригадир Елена Гавриловна Орлова засаг түрын дээдэ органдо—СССР-эй Верховно Советтэ депутадаар һунгагдахадаа, гүрэнэй хэрэгүүдые хүтэлбэрилэлсэжэ шадаха, арад зоной этигэл найдабарие харюулха хүн юм,—гэжэ бригадын гэшүүд булгадаа мэдүүлнэ.

Д. Цыренжапов.
Байкало-Кударын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз.

Колхозно үйлэдбэриин новатор

Манай колхозой овощь таригшад үргэрһэн жэлдэ баян ургасаяа хуряажа байха үедөө «СССР-эй худөө хажахые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолтой танилсаа һэн. Энэ түүхэтэ тогтоолоор зоригжоһон огородой нэгэдэхи бригадын гэшүүд һайнаар ургуулһан ургасаяа гээлтэ хоролтодо оруулангүй хаһа саг соонь хуряажа абаһан байна. Гектар бүриһөө дунда зэргээр 180 центнер капуста, 150 центнер морковь, 100 центнер үгэрсэ хуряагдаа һэн.

Энэ бригадын бригадир ажалай новатор Елена Гавриловна Орловагай үүсхэлээр 0,83 гектар туршалгын участогта горшоогхонууд соо ургуулагдаһан капустын рассаданууд таригдаһан юм. Энэ участок дээрэһээ 400 гаран центнер ургаса хуряагдаа. Иигэжэ нүхэр Орлова манай эндэ овощиин рассадануудые горшоогхонууд соо ургуулаад тарихада үлүү һайн байһые үшөө дахин баталан харуулаа. Энэ жэлдэ манай овощь таригшад капуста, помидор болон үгэрсын рассадануудые гансал энэ аргаар ургуулжа, полинууд дээрээ һуулгаха гэжэ шиидээ. Тиигээд мүнөө хабарай тарилгада бэлэдхэлэй худэлмэри түлэг дундаа ябуулагдажа байна. Огородой 25 гектар талмай дээрэ наг шэбхэ зөөгдөө. Үбэлэй эхиндэ 30 гектар талмай дээрэ саһан тогтоогдоо һэн. Мүнөө рассадануудые ургуулха 100 мянга гаран горшоогхонууд хэгдээ. Энэ үбэлдөө парнигууд болон теплицэ хушаха 300 гаран метр матануудгүрэгдөө. Һаяхан барилгын бригадынхид 90 квадратна метр талмайтай теплицэ барижа дүүргэбэ. Тэрээн соогоо овощь таряабди.

Огородой бригадын худэлмэридэ бэрхэшээлнүүд тохёолдоно. Огород тарилгын, харууһалгын, хуряалгын ажал ехэтэй худэлмэринүүд хүсэд механизацилагдаагүй гээшэ. Энээндэ Кабанскын МТС зэмэтэй. МТС-эй директци энэ түрүү бригадада бодото туһаламжа үзүүлжэ, арга боломжонуудаа гүйсэдөөр хэрэглэхынь тула бүхы условинуудые байгуулха ёһотой.

Энэ бригадые 13 жэлэй турша соо таһалгаряагүйгөөр хүтэлбэрилжэ байһан овощиин үндэр ургасын мастер Елена Гавриловна Орлова худэлмэришэдэйнгөө ажалые зүбөөр эмхидхэнэ. Нүхэр Орлова олон жэлэй дүй дүршэлтэй, шэнэ, түрүү юумые халажа абахын ба дэлгэрүүлхын тулада хододоо оролдожо байдаг элэбхитэй хүн юм.

Елена Гавриловнагай оролдосото һажалые һунгагшад үндэрөөр сэгнэжэ, СССР-эй Верховно Советэй депутадта кандидадаар дэбжүүлбэ. Энэ баярта мэдээсэлээр зоригжоһон манай колхозой гэшүүд Эхэ орондоо овощь ехээр үгэхын тула мүнөө хабарай тарилгада бэлэдхэлэй худэлмэриие эршэмтэйгээр ябуулжа байна.

Г. Белоусов,
колхозой агроном.

Баян ургасын мастер, үүсхэлтэ бригадир

Манай колхозой гэшүүд арбан табан жэлэй саада тээ огородой үшөө нэгэ бригада байгуулха гэжэ шиидээ һэн. Тиин түрүүшын жэлдэ 18 гектар газар хэмжэжэ үгөөд, манай огородой нэгэдэхи бригадые эмхидхэһэн байгаа. Уданшьегүй 1941 ондо Елена Гавриловна Орлова манай бригадын бригадираар томилогдоо һэн.

15 жэл соо Елена Гавриловнатай хамта худэлмэрилжэ ябанаб. Энэ саг соо бидэнэр бэе бээ һайса мэдэхэ болообди. Нүхэр Орлова ажалша, ниитын хэрэгэй түлөө ходол оролдожо ябадаг хүн юм. Тэрэ хадаа огородно ажахые хүгжөөхын тула ехэ үүсхэл оролдолго гаргадаг байна. Энээнэй ашаар манай бригада горьтой амжалта туйлаа. Колхозно үйлэдбэриин новатор Елена Гавриловна гансахан бригадынгаа ажалые хараад байдаг бэшэ, харин олоншитын дунда худэлмэри ябуулдаг, сельскэ Советэй депутат юм. Өөрынгөө аймагай колхознигуудта, мүн бусадшье аймагуудай колхознигуудта ажалайнгаа дүй дүршэл тухай хэлэжэ үгэдэг гээшэ. Туйлаһан амжалтаараа һанаагаа амардаггүй, хододоо шэнэ юумые худэлмэридөө нэбтэрүүлхын хойноһоо оролдожо ябадаг хүн юм.

СССР-эй Верховно Советэй депутадта кандидат болгожо дэбжүүлһэн манай артелиин гэшүүдэй, мүн манай хүршэ аймагуудай һунгагшадай энэ ехэ этигэл найдабарие Елена Гавриловна харюулжашадахал байха.

Таисья Орлова,
огородой № 1 бригадын гэшүүн.

Хэблэлэй шэнжэлэл

Загаһашадай социалистичес мүрысөөе үргэнөөр харуулх

Ойрын 2—3 жэлэй туршада үргэн хэрэглэлэй эд бараа, эдеэ хоолой зүйлнүүдые элбэг дэлбэг болгохо талаар парти, правительствын табиһан зорилгонууд Хойто-Байгалай загаһашадай дунда угаа ехэ политическэ ба ажалай дэбжэлтэ бадаруулһан байна. Загаһашад хадаа парти, правительствын хараалһан хэмжээ-ябуулганнуудые бэелүүлхын түлөө социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлээд, амжалтатайгаар ажаллажа байна. Тэдэнэр загаһа барилгаар 1953 оной гүрэнэй түсэб ноябрийн 1-дэ дүүргээд, түсэбһөө гадуур 25246 пүүд загаһа гүрэндөө тушаагаа һэн. Аймагай загаһанай комбинадай болон колхозуудай түрүү бригадануудтуйлаһан амжалтаяа арьбадхахын тула бүри эршэтэйгээр ажаллажа байна.

Загаһашадай дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөе аймагай газетэ **«Красный Байкалец»** хэр зэргээр харуулна гээшэб?

Газетэ хадаа аймагай загаһанай промышленностиин хүгжэлтэдэ хамаатай асуудалнуудаар үсөөн бэшэ материалнуудые толилно. Тиигэбэшье, загаһашадай хоорондохи социалистическэ мүрысөөн газетын хуудаһануудта багаар харуулагдана.

Сентябриин 6-най номерто аймагай бүхы загаһашадта Ю. Саляховай хүтэлбэрилдэг бригадын хандаһан хандалга толилогдоо һэн. Энэ хандалга доторо бригадын гэшүүд иигэжэ бэшэнэ:

«Загаһа барилгын III кварталай түсэбые манай бригада 128 процент дүүргээ. Бидэнэр загаһа бариха жэлэй түсэбые Октябрьска социалистическэ революциин 36-дахи ойн һайндэр хүрэтэр дүүргэхэбди, тиихэдээ бүхы бариһан загаһаяа нэгэдэхи сортоор тушааха, загаһа баридаг зэр зэмсэгээ эрхимээр ашаглаха уялга абанабди».

Энэ номерто загаһашадай бригадын бригадир Ю. Саляховай статья тунхаглагдаба. Газетын удаадахи хоёр—гурбан номерто энэ хандалгые аймагай загаһашадай дэмжэһэн тухай бэшэгдэһэн, загаһа барилгын ябаса тушаа мэдээсэлнүүд толилогдоһон байна. Октябриин 11-дэ «Социалистическэ мүрысөөндэ — үдэр бүриин анхарал хандуулха» гэһэн түрүү бэшэг газетэдэ үгтэбэ.

Энээнһээ хойшо гараһан газетын номернуудай хуудаһануудта социалистическэ мүрысөөн тушаа материал олохонь бэрхэтэй болоно. Социалистическэ мүрысөөе партийна организацинуудай хайшан гэжэ хүтэлбэрилжэ байһан тухай газетэһээ мэдэхын аргагүй.

Колхозуудай болон загаһанай комбинадай партийна организацинууд загаһашадай социалистическэ мүрысөөе муугаар эмхидхэнэ, абаһан уялгануудаа дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ загаһашадые уряалнагүй гэжэ КПСС-эй айкомой XI пленум а аймагай партийна конференци тэмдэглэгдэһэн байгаа. Харин «К ный Байкалец» газетэ эдэ бар нуудые хараадаа абаагүй байха Социалистическэ мүрысөөе мү хүтэлбэрилдэг партийна органи нуудые, тэдэнэй хүтэлбэрилэгш газетэ шүүмжэлнэгүй, һарын кварталай түсэбые дүүргэдэггү хозууд, бригадануудые харуул

Загаһашадай ажал тухай бү нууд мэдээсэлнүүдһээ ондоо риалнуудгазетын хуудаһан тунхаглагдахаяа болишоо. дунда зүйлнүүд, загаһашадай да ушардаг бэрхэшээлнүүд огото юушье бэшэгдэнэгүй. Түр гаһашадай болон тэдэнэй түрү дүршэл тухай һонирхолтойгоо шэһэн, уншагшадай анхарал дуулма корреспонденцинүүд га хуудаһануудта мүн лэ үзэгдэнэ

Загаһашадай ажал худэлмэр хай газетэ иимэрхүүгээр бэшэ

«Загаһашад һарынгаа түсэб гээ... загаһа барилгада то амжалта туйлагдаа...»

Хайшан гэжэ загаһашад амж туйланаб, ямар түрүү арга, дү шэл хэрэглэнэб гэжэ уншагш мэдэхэнь бэрхэтэй.

«Красный Байкалец» газетэ һанай промышленностиие саашаа хүгжөөхэ проблемнэ асуудалну хараадаа абанагүй, табимал шууураар загаһа бариха шэнэ үргэнөөр дэлгэрүүлнэгүй. Хуушурадхуулые дахан губшууры Хойто-Байгалда дэлгэрэнхэй Тээд энэ гээгдэнгы тай тэмсэл ябуулжа, ли жэлдээ загаһа барилгые ха табимал губшуураар колхозууде гаһа баридаг болохын түлөө оролдолго гарганагүй.

СССР-эй Верховно Советэ ха һунгалтада бэлэдхэл манай публикын бүхы нютагуудта, тэр до Хойто-Байгалда, ажалшадай циалистическэ мүрысөөе улам нөөр дэлгэрүүлбэ. Дүй дүршэл тэй бригадир Иван Федорович хатовай хүтэлбэрилдэг бриг үүсхэлээр Хойто-Байгалай загаһашад һунгалтын урда тээх социалистическэ мүрысөөндэ байна.

«Загаһа бариха 1-дэхи кварт түсэбые СССР-эй Верховно Со һунгаха һунгалтын үдэр ху дүүргэхэ, түсэбһөө гадуур 50 эрхим шанартай загаһа тушаа һэн уялга И. Ф. Бархатовай аба» гэжэ газетэ бэшэнэ. Т газетэ мүнөө дээрээ хандалга, нуудые хэблэлгээр худэлмэре заарлана. «Красный Байкалец» газетэ загаһашадай амжалта, т ажалай түрүү дүй дүршэл, шадай хоорондо дэлгэрһэн с листическэ мүрысөөе үргэнө руулха ёһотой.

Һунгуулиин участогуудта

Манай худэлмэриин зарим дутагд

Манай Галтайн долоон жэлэй һунгуулиин партийна организаци һунгагшадай дунда агитационно-ойлгууламжын худэлмэри ябуулха хэрэгтэ горьтойхон анхарал хандуулна. Саранхор гэжэ тосхондо агитпункт эмхидхэжэ, фотомонтажууд, лозунг, плакадуудаар тэрэниие шэмэлээбди. Эндэ политическэ ба ураһһайханай литература бии. Газетнэ витринэ эмхидхэгдэнхэй. Агитпунктые даагшаар коммунистка нүхэр Тыхеева томилогдонхой. Тэрэ хадаа агитаторнуудай семинар саг соонь үнгэргэдэг.

Эндэ һаяхан үнгэргэгдэһэн семинар дээрэ «Уласхоорондын байдал тухай» лекци партиин айкомой секретарь нүхэр Санжиев хэһэн байна.

Мүнөө манай агитаторнууд дүрбэн гүрэнүүдэй гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй Берлинскэ зүблөөнэй дүнгүүд тухай хөөрэлдөөнүүдые һунгагшадай дунда үнгэргэнэ.

Ураһһайханай самодеятельностиин хүсөөр һунгагшадта зүжэг наада харуулагдана. Һаяхан һунгагшадта «Тайшаагай Ташуур» Хоца Намсараевай зүжэг харуу даа.

Агитаторнууд нүхэд Очирова, зарова, Раднаева, Гармаева г хөөрэлдөөн бүхэндөө һайнаар лэдхэжэ, тэдэнэй һонирхолто үнгэргэнэ.

Гэхэ зуура, манай худэлм дутагдалнууд үшөө бии. Ила холын фермэ, отарын мал дунда агитационно худэлмэр шагаар ябуулагдана. Букутур завод, Харгана гэжэ нютагу малай занмкануудта харуулан гуулха агитаци муугаар эмх дэнхэй. Газетнэ витринэнүүд, зунгнууд эндэ үгы байха юм. хозяймнай центртэшье ра худэлнэгүй. Эдэ бүхы дутагд даа ойрын саг соо усадхажа, эй Верховно Советтэ болохоёо гаа һунгалтада эрхим һайнаар лэдхэжэ байнабди.

Ц. Гармаев, Га
долоон жэлэй һуруу
парторганизациин секре
КУРУМКАНАЙ АЙМАГ.

Каменск тосхоной агитпункт

Кабанскын аймагай Каменск тосхондохи һунгуулиин участогай агитпункт һайнаар түхеэрэгдэнхэй. Эндэ агитаторнууд хөөрэлдөөнүүдые саг үргэлжэ үнгэргэнэ. Һунгагшад агитпунктдаа олоороо сугларжа, шэнэ газетэ, журналнуудые уншана, СССР-эй Верховно Советтэ һ ха һунгалта тухай Дүримтэй т сана.

Клубай ураһһайханай сам тельностиин коллектив һунгаг та концерт харуулна.

В. Мухам

КПСС-эй Түнхэнэй айкомой пленум

КПСС-эй Түнхэнэй айкомой ээлжээтэ пленум болобо. Эндэ Калининай нэрэмжэтэ колхозой партийна организациин худэлмэри тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдэжэ, горьтойхон дутагдалнууд элирүүлэгдэһэн байна.

Пленум хадаа хангалтагү худэлмэриилһэн дээрэһээ тус хозой партийна организацин ретарь байһан нүхэр Сотни тушаалһаань сулөөлөө.

Арадай эрхим кандидат

Манай колхозой олон һалбарита ажахы жэл ерэхэ бүри түргөөр хүжэнэ, олзо доходнай дээшэлжэ байна. Үнгэрһэн жэлдэ ганса малажалһаа хамта 900 мянга гаран түхэриг, тиихэдэ бүхы ажахыһаа хамта 1 миллион 408 мянган түхэриг олзо доход оруулагдаһан байна. Эдэ амжалтануудяагаад туйлагдааб гэхэдэ, манай колхозой гэшүүд наукын туйлалтануудболон түрүүшүүлэй дүй дүршэлые ажал худэлмэридөө үргэнөөр хэрэглэнэ.

Манай колхозой огородно нэгэ бригадые ажалай новатор Елена Гавриловна Орлова хүтэлбэрилнэ. Энэ нүхэр даажа ябаһан ажалдаа харюусалгатайгаар хандадаг, үүсхэл эдэбхи гаргадаг хүн юм. Манай эндэхи шэрүүн хүйтэн сагай уларилтай эрхэ байдалда овощь ургуулха шэнэ арга хэрэглэһэнэй ашаар нёдондо баян ургаса абаһан байгаа.

Огородой ажахы хадаа эгээл ажал ехэтэй һалбари юм. Овощной культурануудай, хартаабхын һайн ургаса абахын тулада айхабтар ехэ оролдолго гаргаха хэрэгтэй. Энэ талаар нүхэр Орловагай хэһэн худэлмэриие, аша габяае онсо тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Арба гаран жэлэй турша соо нүхэр Орловагай хүтэлбэрилжэ ябаһан огородой бригадынхид овощиин һайн ургаса абадаг байгаа. Нүхэр Орлова туйлаһан амжалтаараа һанаагаа амардаггүй эрдэм мэргэжэлээ дээшэлүүлхын хойноһоо хододоо оролдодог юм.

Мүнөө нүхэр Орловагай хүтэлбэрилдэг бригада КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй табиһан зорилгонуудые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр ажаллана. Энэ жэлдэ овощной культурануудай, хартаабхын һайн ургаса абахын тулада айхабтар ехэ оролдолго гаргаха хэрэгтэй, ургасыень дээшэлүүлхэ хэрэгтэ тэдэнэй бүхы анхарал хандуулаганхай.

Елена Гавриловна Орлова шэн зоригто ажалаараа һарадай ехэ этигэл найдабарида хүртөө. Манай колхозой гэшүүд һунгалтын үдэр ажалай новатор Елена Гавриловна Орловагай түлөө голосоо нэгэн һанаагаар үгэхэ байна.

Т. Сычев, колхозой түрүүлэгшэ.

ХАБАРАЙ ТАРИЛГАДА ЭРХИМЭЭР БЭЛДЭЕ

...а бүриин 12 центнер тараанай ургаса абахын түлөө

...Манай колхоз үнгэрэгшэ жэлдэ ...абарай тарилгые эмхи гуримгүй... үнгэргөөд, үшөө тарaа хураал... ...унжагайруулаа һэн. Эгээл ...ен дээрэһээ боложо, үйлэдбэ... ...ин түсэбэй ёһоор га бүриһөө 12 ...нтнер ургаса хуряаха байгаа һаа, ...йдоо 7,3 центнер хуряагдаһан ...гаа. Иигэжэ га бүриһөө 2—3 ...тнер тарaагаа гээгээ һэмди.

...нгэрэгшэ жэлэйнгээ дутагдал... ...дые хараадаа абажа, мүнөө «...эл... ...га бүриин 12 центнерһээ доошо ...тараанай ургаса хуряаха гэжэ ...ин һаналаар шиидээд, бэлэдхэ... ...хүдэлмэринүүдые хэжэ байна... ...һайн шанартай үрэһэн тарaа... ...баян ургасын үндэһэ һуури юм. ...маһээ орооһото культурануудай ...оо хааха гүрэнэй түсэбые 118 ...оцент дүүргээд, тарилгын конди... ...хүргэхын түлөө түрүүн зерно... ...отаар, һүүлээрнь «ОС-1» гэжэ ...ое сэбэрлэдэг машинаар тарaа... ...сэбэрлэжэ дүүргээбди. Тиихэдэ ...өенкын үрэһэ хүрэнгэ түсэбэй ...ор хүсэд хаагданхай. Зүгөөр, ...эо хүрэнгымнай хахадынь кон... ...ионно бэшэ байжа, кондицион... ...болгон андалдаха хүдэлмэри ...гагдажа байна.

...нгэрэгшэ жэлдэ һайнаар эл... ...рилэгдэжэ хахалагдаһан пар ...эо хабарай тарилга хэхээр ха... ...лагдана. Тараанайнгаа тал... ...е үтэгжүүлхын түлөө бага бэшэ ...элмэри ябуулнабди. Энэ хүдэл... ...ние Норбо Ринчиновэй хүтэл... ...рлдэг бригада ябуулжа байна. ...бригада һара үлүүтэй хүдэл... ...лхэ зуураа, 5 мянган тэргэ ...шэбхэ полидо гаргаа, 10 гаран ...тнер үнэһэ, 100 центнер шубуу... ...аргал суглуулаа, хоёр зуугаад ...тар газарта саһа тогтоогоо. Та... ...найнгаа талмайе үтэгжүүлхээр ...өө ябуулагдажа байгаа хүдэл... ...манай эрилтые хангананагүй. ...эмһээ тараанай талмайе үтэг... ...лхэ хүдэлмэрине түргэдхэхын ...өө, энэ хүдэлмэридэ хүнүүдые ...эжэ табибабди.

...рaагаа хэхэ складаар дутамаг ...һан тула мүнөө шэнэ склад ба... ...а байнабди.

...Манай колхозой гэшүүд мүнөө ...дэ орооһото культурануудай ...тар бүриһөө 12 центнерһээ доо... ...бэшэ ургаса хуряаха гэжэ шии... ...оролдосотойгоор ажаллажа ...на.

Бато Чагдуров, Торийн ...аймагай «Улаан-Тори» колхозой түрүүлэгшэ.

Рассада һуулгаха горшоогхонуудые хэнэ

...Молотовой, Чапаевай, Доржи Бан... ...заровай нэрэмжэтэ колхозууд (Зэ...) ...рассада ургуулха горшоогхонуу... ...хэхэдэ хэрэглэгдэхэ элдэб мате... ...риалнуудые бэлдээ. Горшоогхонууд ...тэйн МТС-эй мастерскойдо бү... ...тэһэн станок дээрэ хэгдэхэ юм. ...Мүнөө Доржи Банзаровай нэрэм... ...тэ колхоздо 300 горшоогхонууд ...үрэһэн һуулгагдаад, тэрэнэй ур... ...шалгагдажа байна. Үшөөтэйн ...С 80 мянган горшоогхонуудые ...даалгабаритай аад, 100 мян... ...хэхэ гэжэ шиидээ.

Л. Бондаренко.

Тарилгада бэлэдхэлэй дутуунуудые дары усадхаха

Баргажанай аймагай олонхи колхозууд тарилгада тон хангалтагүйгөөр бэлэдхэжэ байна. Жэшээлхэдэ, Уланай сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхоз мүнөө хүрэтэрөө үрэһэ хүрэнгэеэ хаажа дүүргээдүй, үрэһэ хааха түсэбөө оройдоо 70-аад процент дүүргэһэн байха юм. Хаагдаһан үрэһэ хүрэнгыль ехэнхи хуби тарилгын кондицида хүргэгдөөгүй байна. Тус колхозой правлени ба тэрэнэй түрүүлэгшэ нүхэр Б. Цыренов үрэһэ хүрэнгэеэ хүсэлдүүлхын түлөө ямаршье хэмжээ абаадүй байһаар. Тэрээнһээ байтагай тус колхозойхид морин плугуудаа заһабарилаагүй, «оройдоо хэрэггүй» гэжэ тоолоод, хаяжархиһан байна. Гадна, полинууд дээрэ саһа тогтоолго таһалдуулагдаа. Үбэлэй дүүрэхэ болоһон хойно поли дээрэ наг шэбхэ шэрэжэ эхилбэ.

Тэрэшэлэн «Большевик» колхоздо (түрүүлэгшэнь нүхэр Токарев) хабарай тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэри тон муугаар эмхидхэгдэнхэй. Эндэ үрэһэ хүрэнгэ хааха түсэб оройдоо 68 процент дүүргэгдэһэн байна. Шэниисын 100 гарaч центнер үрэһэн, овёсой үрэһэнэй хахадынь шахуу, 500 центнер тухай хартаабхын үрэһэн эндэ дутуу байха юм.

Дурсагдагша колхозуудтай сасуулхада, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз хабарай тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэрине һураггүй һайнаар ябуулна. Энэ колхоз үрэһэ хүрэнгэ хааха түсэбөө үни хада дүүргээд, сэбэрлэһэнэй һүүлээр үрэһэнэй лабораторидо шалгуулаа. Полинууд дээрэ 130 мянга гаран тонно наг шэбхэ шэрэгдээ, 200 гектар талмай дээрэ саһан тогтоогдоо, үнэһэн ба шубуунай аргал суглуулагдажа байна. Рассада тариха горшоогхонуудые хэхэ материал бэлэдхэгдээд, горшоогхонууд хэгдэжэ эхилээ. Мүн парнигууд түхеэрэгдэжэ, парниково раманууд заһагдажа байна.

Хэрбээ Куйтунска МТС-эй агрономуудай өөһэдынгөө уялгануудта харюусалгатайгаар хандадаг байгаа һаань, тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэри эндэ һураггүй һайнаар ябуулагдаха һэн. Тэд эндэхи агрономууд тон муугаар хүдэлмэрилнэ гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Жэшээнь, Баргажанай сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлмэрилдэг агроном нүхэр А. Молокова хабарай тарилгада колхозойнгоо һайнаар бэлэдхэлгэ хангахын түлөө оролдоногүй, колхозой правленидэ ямаршье эрилтэ хэдэггүй, тэрэнэй үгөөр ябадаг байна. Тэрэнэй эсэстэ тус колхоздо бухэли үбэлэй турша соо оройдоо гансахан центнер шубуунай аргал суглуулагдаһан, түсэбэй ёһоор 200 гектар дээрэ саһан тогтоогдохо аад, миил 49 гектар дээрэ тогтоогдоһон байна.

МТС-эй главна агроном нүхэр Краевскаягай канцелярска хүдэлмэридөө дашууршаһаниинь хабарай тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэридэ тэрэшэлэн ехэ һаад ушаруулна. Нүхэр Краевская колхозуудта тон үсөөн ябадаг.

Аймагай олонхи колхозуудай, илангаяа тарилгада бэлэдхэлэй талаар гээгдэжэ ябаһан колхозуудай правленинүүд КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй шиидхэбэринүүдһээ өөһэдтөө зохихо тобшолол хээгүй гэхээр. Үрэһэ хүрэнгэ хааха, наг шэбхэ шэрэхэ, үнэһэ ба шубуунай аргал суглуулха түсэбөө эндэхи колхозуудай холо дүүргээгүй, саһа тогтоолгые таһалдуулһан, хартаабха ба овощь тарилгада муугаар бэлэдхэжэ байһан ябадалые ондоо юугээр тайлбарилтай гээшэб?

Аймагай хүтэлбэрилхы организацинууд ба Куйтунска МТС-эй дирекци хабарай тарилгада бэлэдхэлгын энэ ехэ, шухала ба харюусалгатай хэрэгые дары бүтээхэ хэрэгтэй гэжэ дурсагдагша колхозуудай түрүүлэгшэнэр нүхэд Токарев, Цыренов ба бусадта һануулнагүй.

Г. Байкалов.

Рязань. «Рязсельмаш» завод «КОН—2,8П» гэжэ маркын тракторна шэнэ культиваторнууд- окучнигуудые олоор бүтээн гаргажа эхилбэ. Буртаг үбһэнүүдые таһалалгада, ряд хоорондын газарые зөөлэрүүлгэдэ, хартаабхые минеральна болон органоминеральна үтэгжүүлгэ хэлгэдэ энэ культиватор хэрэглэгдэхэ юм.

Культиваторто хоёр хүн—тракторист, машинист-прицепщик хүдэлмэрилхэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «КОН—2,8П» гэжэ культиватор-окучник.

ТАСС-эй фотохронико.

ХОРИИН АЙМАГТА

АЖАЛАЙ АМЖАЛТА

СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтын хүндэлэлдэ аймагай промкомбинадай хүдэлмэришэдэй дунда социалистическэ мүрысөөн улам хүсэтэйгөөр дэлгэрээ. Энээнэй ашаар промкомбинат январь һарынгаа үйлэдбэриин даалгабари 103,5 процент дүүргэбэ. Оёдолой цех (даагшань нүхэр Е. Боднева) түсэбэй ёһоор 8 мянган түхэригэй хубсаһа оёхо аад, 15 мянган түхэригэй хубсаһа һайн шанартайгаар оёжо, үйлэдбэриингөө нормо 187 процент, модо бэлэдхэлэй участок (даагшань Г. Паньков) 146 процент дүүргэһэн байна. Мүн комбинадай ажалай түрүүшүүл болохо ахалагша мастер Ш Балсанбаев, оёдолшон Д. Улзытуева модо бэлэдхэгшэд Жамсаранов, Дугаров гэгшэд үдэр бүриингөө нормые 150 процент хүргэнэ.

Мүнөө аймагай промкомбинадай коллектив нэгэдэхи кварталайнгаа түсэбые мартын 14-дэ дүүргэхээр эрмэлзэнхэй.

ШЭНЭ ГҮҮРТЭ

Анаагай сомоной Ждановай нэрэмжэтэ колхоздо һайн үүлтэрэй, һүтэй үнеэдэй гүүртэ эмхидхэгдэбэ. Тус гүүртэдэ 40 толгой үнеэд байха юм. Дүй дүршэл ехэтэй һаалишад Дамдинова, Жамьянова, Балбарова гэгшэд энэ гүүртэдэ һаалишадаар томилогдонхой. Эндэ советскэ зоотехническэ наукын баян дүй дүршэл үргэнөөр хэрэглэгдэхэ байна.

Гадна тус гүүртэдэ шэмэ һайнтай үбһэ, корнеплод, силос гэхэ мэтын тэжээл элбэгээр асаргданхай.

ХҮНДЭТЭЙ КИНОМЕХАНИК

Киноаппаратура гээшэ тон орёо механизм мүн. Энээниие ахалагша киномеханик Геннадий Агильдин һайн мэдэһэнэй ашаар аймцентрын ажалшадта кинофильмнүүдые һайн шанартайгаар харуулна. Гадна, Геннадий Агильдин элдэб шэнэ картинануудые һайнаар арад зондо харуулхые оролдодог. Мүнөө аймагай ажалшадта «Ногоон квадрадууд тухай рассказ» гэһэн научно-популярна фильм харуулагдажа байна.

Нүхэр Агильдин январь һарынгаа түсэб 140 процент дүүргэжэ, 400 түхэригэй шан абаа.

Геннадий Агильдинай оролдосотой ажалые сэгнэжэ, БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиум Хүндэлэлэй грамотаар тэрэниие шагнаба.

А. Мангатханов.

Тобшо һонинууд

Парикмахерскатай болобо. Усть-Кяхта тосхондо парикмахерска һаяхан нээгдэбэ. Парикмахер нүхэр Красько ажалшадые һайнаар хангана.

Шэнэ бани ашаглалгада оруулагдаба. «Коммунизм» колхозой (Бичура) № 2 бригада дээрэ һайнаар түхеэрэгдэһэн бани һаяхан ашаглалгада оруулагдаа.

Уранһайханай самодеятельностиин республиканска харалга дээрэ

Бурят-Монголой ород драмын театрын байшан дотор уранһайханай самодеятельностиин республиканска харалга боложо үргэлжэлһөөр. Республикын бүхы нютагуудһаа сугларһан арадай оюун бэлигтэй түлөөлэгшэд—ирагуу һайхан хоолойтой дуушад, хурдан түргэн хүдэлсэтэй хатар наадагшад, арадай элдэб янзын инструментнүүд дээрэ гүйсэдхэгшэд, уранһайханаар уншагшад, драматическа кружогуудта хабаадагшад өөһэдынгөө мэргэжэл шадабарине харуулан, түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысэнэд.

Харалгын хоёрдохи үдэрөө үргэлжэлһэнэй һүүлээр Ахын, Тарбагатайн, Байкало-Кударын болон Хэжэнгын аймагуудай уранһайханай самодеятельностиин коллективүүд һайн бэлэдхэлтэй ерэһэнээрээ шалгарһан байха юм. Эгээн холын аймаг болохо Ахаһаа ерэһэн хүбүүд, басагад, «Түрэл республикаяа магтанабди» гэһэн литературна хүгжэмтэ монтаж, ород, бурят-монгол, хитад хэлэн дээрэ дуунуудые шадабаритай бэрхээр дуулаа. Хэдэн арбаад хүнһөө бүридэһэн Тарбагатайн аймагай нэгэдэмэл хоор композитор Массалитиновай зохёоһон «Партидаа баяряе хүргэнэбди» гэһэн ба бусад олон дуунуудые ирагуу һайханаар ба эбтэй этэйгээр гүйсэдхэбэ. Хэжэнгын аймагай драматическа коллектив Намжил Балдановой зохёоһон «Дүлэн» гэжэ пьесые табижа, олониитэ харагшадай һайшаалда хүртэбэ. Тэрэшэлэн нүхэд Раблан Цыбиков (Ахa), Рыжаков (Тарбагатай), Обухова (Кяхта), Болотникова (Тарбагатай), Шулунова (Кяхта) болон бусадай дуулаһан дуунуудые шагнагшад халуунаар угтаба.

Мүнөөдэр уранһайханай самодеятельностиин харалга үргэлжэлхэ байна.

Тобшо сигналнууд

Эдеэ хоол һайжаруулха. Улан-Удын № 8 ФЗО-гэй столоводо эдеэ хоол амтагүйгөөр, нэгэ янзаар буйлуулагдана. Эндэ мяханай зүйлнүүд ехэ хомор байдаг. Һурагшадые һайн эдеэ хоолоор хангаха хэрэгтэ һургуулиин директор нүхэр Бурасов анхарал багаар хандуулна.

Б. Бужигаев.

Радио хүдэлнэгүй. Үнгэрэгшэ оной зун Закаменай аймагай Утаата-Далахайн сомоной Кагановичын нэрэмжэтэ колхоздо ошоһон радиолини гэмтэһэн байгаа. Тэд мүнөө хүрэтэр заһабарилагданагүй. Тиимэһээ тус колхозой ажалшад радио шагнаха аргагүйдэнэ.

Б. Ринчинов.

Гуримгүй рынок. Кяхта городто колхозно рынок бии аад, эмхи гуримгүй байдалтай. Эндэ ариг сэбэр сахигданагүй, юумэ табижа наймаалха полконуудынь саг соогоо сэбэрлэгдэнэгүй. Рыногые эмхи гуримтай болгохо гэжэ хэншье һаналаа табинагүй.

В. Батоpов.

«БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭНДЭ» БЭШЭҺЭНЭЙ ҺҮҮЛЭЭР

„Халирхай хүтэлбэриин хойшолонгууд"

Байкало-Кударын аймагай олонхи колхозуудта малай үбэлжэлгэ хангалтагүйгөөр, эмхигүйгөөр үнгэргэгдэжэ байна гэһэн статья манай газетын январиин 24-нэй номерто толилогдоһон юм.

Статья соо заагдаһан дутагдалнууд шалгалтаар тодоржо, тэдэ дутагдалнуудые усадхаха талаар КПСС-эй айкомой зүгһөө тусхай хэмжээ абтаба гэжэ манай редакцида КПСС-эй Байкало-Кударын айкомой секретарь нүхэр Коновалов мэдээсэбэ. Тус статья айкомой бюро дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, «Большевик» колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Филоновто партийна шанга зэмэ тохогдоо.

„Малажалаа хүгжөөлгэдэнь Закаменай МТС туһалнагүй"

Иимэ гаршагтайгаар манай газетэдэ толилогдоһон статья соо малажалаа хүгжөөлгэдэнь Закаменай аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхоздо Закаменай МТС ямаршье туһаламжа үзүүлнэгүй гэжэ хэлэгдэһэн байгаа.

Статья соо хэлэгдэһэн баримтанууд аймсоведэй гүйсэдкомой шалгалтаар бүлта тодорбо. Удаань МТС-эй хүдэлмэри тухай нүхэр Тюменцевэй мэдээсэлые шагнажа, МТС-эй хүдэлмэрине һайжаруулха талаар зохихо хэмжээнүүд абтаа гэжэ манай редакцида Закаменай аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Гармаев мэдээсэбэ.

Шэнэ номууд

Бурят-Монголой номой хэблэл һүүлэй үдэрнүүдтэ иимэ номуудые хэблэжэ гаргаба:

Н. Н. Никитин, Г. Б. Поляк, Л. Н. Володина. Арифметическэ задачануудай ба упражненинүүдэй сборник. Эхин һургуулиин нэгэдэхи класста үзэхэ ном. Бурят-монгол хэлэн дээрэ. 1 түхэриг 15 мүнгэтэ.

Д. М. Мижидон. Орфографическа упражненинүүдэй сборник. Долоон жэлэй ба дунда һургуулиин 5—6 классуудта хэрэглэхэ туһаламжа. Бурят-монгол хэлэн дээрэ. 1 түхэриг 40 мүнгэтэ.

М. А. Филиппов. Бурят-Монголой эхин һургуулида арифметикэ шудалха тухай (методическа бэшэг). Ород хэлэн дээрэ. 1 түхэриг 10 мүнгэтэ.

М. Ю. Лермонтов. «Манай үеын герой» Бурят-монгол хэлэн дээрэ. 2 түхэриг 30 мүнгэтэ.

Р. Ф. Тугутов. Үнгэрһэн сагай ба мүнөө үеын Кяхта город (хуряангы очерк). Ород хэлэн дээрэ. 1 түхэриг 70 мүнгэтэ.

Эстрадна сборник. Хүдөөгэй самодеятельностьдэ туһаламжа. Бурят-монгол хэлэн дээрэ. 1 түхэриг 30 мүнгэтэ.

Ц.-Ж. ЖИМБИЕВ

Б Э Л Э Г

РАССКАЗ

...Дүүрэн ашаатай шаргые уурал ...ирал болоһон хоёр зэргэшээ мо... ...үбэлэй саһата харгыгаар жүд... ...нэ. Хажуугаарнь Буянта Найда... ...хүдэһэн дэгэлэйнгээ хормойе ...ужархёод, шобогор малгайнгаа ...абша шаманхай, амаяа бага... ...халанги, дохолон татажа ал...на.

...Аханда барагшаг тракторист ...һан аад, дайнһаа шархатаад бу... ...ө, «Эб найрамдал» колхозой ...эдэхи магазинда наймаалаг... ...ар үнинэй ажаллана. Зарим ...һогой түрүүлэгшэнэртэ адли ...тамхи «гүйлгэжэ», түсэбөө ...гэдэг бэшэ, харин элдэб үнэтэ ...бараа асаран наймаалжа, хотон ...лаа баяжуулдаг алдартай. Му... ...шье центрһээ ехэхэн бараатай ...эрижэ ябахадаа, хэнэйхи юугээр ...танаб, юу абахаб гээд сэдьхэнэ. ...шаатай юумынгээ оройдо бухэлжэ ...лан аккордеон тухайгаа бодолго..., тэрэнээ харасагаан урмашана...

...Удэшэ орой болоһыень гү, али ...ноной дүтэлһыень мэдэһэндэл ...ридынь хүлнүүдээ яаралтай та...на.

...Намжэгэр үйлсэ электрын туяа... ...ар яларна. Наанашаг үндыһэн ...агазинай гэшхүүр дээрэ зон олоо... ...о угтанхай. Багашуул бэе бэеэ ...лаһаар урилдан ерэжэ, ашааень ...шэлээд, «хойшоогты, хойшоог...» гүүлэн гүүлэн дахана.

...Удангүй Буянта моритой шаргаяа ...агазинай үбэртэ байлгаһаар ошо... ...үүдыень һэлибэ. Ошожо аккор... ...онсо дүмүүгээр тэбэрин үргэбэ. ...ажууһаань Намжалма — урин шарайтай, гушаадтай эхэнэр хамһалсан ябаха үедөө хүлеэһэн юумынгээ оройдоол гансахан байхадань, фермэһээ һаатажа ерэһэнээ халаглан уйдана, Буянта һанааень заһана.

— Аймагта үсөөниие абанхай, хубааринь иимэрхүү болошоо. Иигэһээр...

Хайрсагтай, туламтай, оройлтотой бараае ерээшэд бултадаа үргэжэ һубарин оронод. Буянта зүгөөргүй эсэнхэй, ошожо амархаяа хэды хүсэбэшье, хүнүүдэй олooрoo хүлеэжэ байһандань тэсэнгүй, сагаахан халаадаа үмдэбэ.

Ээлжээндэ түрүүлжэ байгааша Мухаев счетоводой һамган ялагар сумкаһаа эбхэлээтэй мүнгэ пэгшытэр гаргаба.

— Һаргамаархан аккордеон үгэгтылши.

— Энэ асарагша тобараа үглөөгүүр худалдахабди. Мүнөөдэр орой болонхой.

— Машинаар асархаяа яагаабта?

— Тиигэбэл хонохо байгаабди. Харгы аргагүй ехэ саһатай, морид ядажа асараа.

—Юрэдөө зааха хүлеэһүү.

— Хэрэггүй... — гэжэ Пэлжэдтэ хэлээд, «тэрээгээр наадажа шадахагүй аад, яахань бэ, дам худалдажа үлүү харадаг зантай» гэжэ һанан, доторoo сухалдаад, Буянта наймаагаа захална. Гонзогор собоогоор бутархай зүйлые хэмыень олон гансата удхажа шэгнээд, дүйтэйгөөр саарһанда оройжо, сэнгынь шоото дээрэ тоолоно. Түргөөр хэлэхэнь соностоно:

— Мылэгнай хоёр түхэриг дала сагаанта...

— Консервэ юһэ табита...

— Бутылкатаяа хорин дүрбэтэ агша...

Тамхинда һанаатай ерэһэн хүбүүе зандараад, гэдэргэнь эльгэбэ.

Прилавка түшэжэ, Пэлжэднай дуугайхан байтараа, бүхэли үдэртөө магазин һахижа, ээлжээ түрүүн ээлһэн тухайгаа енгүүтэйгээр дурдана.

—Танһаашье бэшэ зон байдаг... Намжалмаашье үнинэй ябанхай. Хэзээшье иигэжэ боһоогүйл, — гээд Буянта гарахаяа зүглэбэ.

—Үгөөгүй һаашни холо ошохогүйб!

Таражa ябаһан залуушуул хоорондоо энеэлдэн:

—Абгайхан юугээшье хэхээ хохирхоб, ажалда гаранхаар магазин һахибал олзотой, хоножо болохоор дулаахан пальтотой, — гэлдэһээр далда оробо.

Пэлжэдэй гансааран үлөөд хороо бусалан, аргаяа бэдэрэн байхадань, хоёр амата буугаа үргэлһэн харуулшан Абида үбгэжөөл ерэнэ. Тэрэниие Пэлжэд аргадан үгэдөө оруулаад, һанаагаа амаран бусаба.

Тэнгэриин олон мүшэдые, гэрэлтэ һарые халхалан бордоһото һалхин бүхэли һүниндөө гаарана. Гэшхүүрэй оирхонуур тогтоһон хүрнүүдые этэржэ дууһахадаа, үбгэжөөл папагар дахаяа хэдэрэн, амандаа юушьеб гүнгинэн дуулана, һалхинай шангада ядажа гааһаяа носоогоод, абяагүй һороно.

Хэды саг үнгэрөөб — бу мэдэе. Үнэгэнэй төөримэ харанхы боложо, үүр сайха дүтэлһэн хэбэртэй. Нээрээшье энээгүүр тэрээгүүр гэрнүүдэй сонхонууд гэрэлээ сасана. Хэнһээшье түрүүлжэ Ашатын Намжалма бодонхой. Олохон хүүгэдые гансaараа үргэжэ байһандань хайралан үбгэжөөл гүбэрнэ, хэнэйшьеб дүтэлхые обёорно. Һаяхан тэрэнээ танижа мэндэдэнь харюусаба. Намжалмагай абаха хүсэлтэй ерэһэн юумые үбгэмнай һураглан мэдэжэ, омогтой хөөрэнэ.

...Аарса буйлуулжа эдижэ, арһа элдэн үмдэжэ, буруугай бэлшээриһээ гарангүй, наһаяа үнгэргэдэг байгаабди... Залуудам мэхэшэн-купецууд «Зингерэй» оёдолой машина, «амерхаан» елэгэр табагуудые, хаанаһаашьеб бурханай тахилнуудые асаржа, горьтойхон сэнтэйгээр наймаалдаг һэн.

Маанадта, юрэдөөл советскэ оромнай ёһотойгоор туһалаа. Илангаяа зонойнгоо ажабайдал һайжаруулхын тулада намараар партиин тогтоолнуудай абтаһанһаань хойшолон колхозоймнайшье, мүн зонуудаймнайшье олзо доход ургажа байна. Бошогтын Доржотон —мотоцикл, Дондогой Будатан, шофер Ивановтан радио, огородшон Вен Цин-Хай—алтан часы, Аюша үүришье, мүнгэеэ багтаажа ядахадаа, эхэнэр хүнэй гутал абанхай. Шимнайшье тэрээхэн хүгжэмэйнгөө зэбсэгые абажа, наадажа һураад маанадаа хүхеэхэш.

Үбгэнэй аятай хөөрэжэ байхадань, зонуудай аалихан сугларнад, дуугайхан зогсонод.

—Үгы, тэрээниие би абаха хүнби,—гэжэ холоһоо Пэлжэд ооголон, яаралтай дүтэлжэ ябаба.

—Гээгдээт!

— Битнай хэнһээшье урдаб, — гэхэһээ эхилэн, жэгтэйгээр аашалан зонуудые түрижэ, Абида үбгэнэй хажуудань енеэсэгээн дүтэлнэ. Тонгойжо шэхэндэнь шэбэнэн, доохонуур нэгэ юумэ барюулна. Үбгэжөөл альгаа дэлгэжэ эбхэлээтэй мүнгэ хараһаар, улаан гал бариһандал сошожо, ээзэндэнь гэдэргэнь хаяба.

— Юрэдөө болигты, ябахам, — гэжэрхёод, харуулшанай тогтонгүй гомодолтой саашалан ошоходонь, тэрэниие Пэлжэд хүсэжэ хүлисэл гуйбагүй, үлэжэ тэрэнэй орондо байхаяа забдаба. Намжалма, мүн тойроһон зонуудынь Пэлжэдые хоринод: хододоол һэнэгтэй юумые үрьдижэ абагшат... тэрэниие хоорондуурнь хубаалсахаяа һанаагүй һаа аргаалыт, — гэлдэжэ, тэдэнэр өөрыень буруушаана. Пэлжэд һанаһандаа хүрэнгүй, һарбайһанаа абангүй һалахаяа тухайлан, хүнүүдтэй яһалал тулалдана, наймаагаа эхилхэ үедэ бүришье доротоно.

Тиигэһээр ялагар шагтануудтай, эржэнтэһэн үнгэтэй, гоёхон аккордеониие Намжилмагай хаража байхадань болиюулан, счетовод Мухаев ерэжэ хашхарна:

—Буянта, хүлеэгыш, тэрэниие правлени худалдан абахань!

«Аһайш, нүхэрни аргатай ха юм, харагты» гэһэндэл, һамганиинь баярлан, «гуримаа ологты, хашалаад зөөриемнай эбдэбэт» — гэсэгээжэ Пэлжэд зандаран хэлэнэ.

Теэд колхознигууд самодеятельностиин коллективтэ аккордеоной хэрэгтэй байһан тула колхоздоо абхуулха гэжэ хэлсэбэ. Удангүй счетовод шэнэхэн хайрсагтай юумые тэбэрин гаража, Пэлжэдээ дахуулан ошобо. Буянта абяагүй миһэрэн магазин соохи зөөрнеэ магтажа оробо:

—Москваһаа ерэһэн часынууд, Киевһээ ерэһэн нааданхайнууд, Ташкентһээ ерэһэн торгонууд, Улан-Удымнай номууд... Холоһоо ахадүү гүрэнүүдэй эльгэһэн юумэ... Шэлэгты!

*

Клубта хүн зон дүүрэн, концертые дуугайхан шагнанад. Гэрэлээр ялarһан сценэ дээрэ микрофондо дүтэшэг тогтожо, ногоохон тэрлигтэй, үһэсэ зүүдхэлээр шэмэһэн Намжалма ханхинаса дуулана. Эндэ залуухан басагандал харагдана, тэрэниие юрэдөө таняагүй һаа, байлдаанда нүхэрэйнгөө унахада, хүүгэдтэеэ гансааран үлэһэн эхэнэр, колхоздоо эрхимээр ажаллан ябадаг, олохон ажалта үдэртэй, бултанда хүндэтэй гэжэ хэмнайшье мэдэхэгүй.

Аялгань хүхюутэй зэдэлнэ.

Тиигэһээр Намжалма дууһажа, лимбэ ба рояль дээрэ хажуугаарнь наадалсаһан хүбүүдые хүтэлэн зогсожо, урматай дохино. Нааданай эсэстэ дүнгыень гаргалга болобо.

—Колхоздоо эрхимээр ажалладаг, хэнһээшье бэрхээр дууладаг хадашни — үнинэй хүсэһэн аккордеониешни бэлэг болгон баринамди,—гээд өөрөө түрүүлэгшэ Намжалмагай гарыень адхаба. Тэндэ суглаашад бултаараан һайшаана. Хүнүүдэй тэгэндэ хорожо, һуугааша үнөөхи Пэлжэдые тудажа шоурыень улайлган, буфедэй ойро байһан Буянта Найданов омогтойгоор альгаяа ташана.

Болгарска коммунистическэ партиин VI съезд нээгдэбэ

СОФИ, февралиин 25. (ТАСС). Болгарска коммунистическэ партиин VI съезд мүнөөдэр Софида нээгдэбэ.

Болгарска коммунистическэ партиин (БКП) Центральна Комитедэй зүгһөө ба тэрэнэй даалгабаряар БКП-гэй ЦК-гэй политбюрогой гишүүн Георгий Дамянов съездые нээгээ. Гениальна Ленинэй хэрэгые агууехэ үргэлжэлүүлэгшэ — И. В. Сталинай, болгарска арадай вождь ба багша Георгий Димитровэй дурасхаалые хүл дээрээ зогсожо ёһолохые тэрэ дурадхаа. Василий Коларовай, Владимир Поптомовой болон партиин V съездһээ хойшо наһа бараһан болгарска коммунистическэ партиин бусад ажал-ябуулагшадай дурасхаалые мүн лэ хүл дээрээ зогсожо съезд ёһолоһон байна.

Съезд дээрэ байлсаһан Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин делегацинне, тэрэшэлэн коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй бусад партинуудай делегацинуудые Георгий Дамянов халуунаар амаршалаа. КПСС-эй болон аха дүү партинуудай хүндэтэлдэ зорюулагдаһан оваци зал соо болоо.

Болгарска коммунистическэ партиин элитэ ехэ ажал-ябуулагшадһаа съездын президиумдэ һунгагдаа. Тэрэшэлэн съездын бусад органууд һунгагдаһан байна.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин ЦК-е съездын делегадууд ехэ дэбжэлтэтэйгээр хүндэлэлэй президиумдэ һунгаа.

Доро дурсагдаһан зүбшэн хэлсэхэ зүйлнүүдые съезд баталаа:

1. Болгарска коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй тоосоото элидхэл—элидхэлшэ БКП-гэй ЦК-гэй генеральна секретарь Вылко Червенков.

2. Центральна шалгалтын комиссиин тоосоото элидхэл— элидхэлшэ центральна шалгалтын комиссиин түрүүлэгшэ Иордан Катранджиев.

3. Болгарска коммунистическэ партиин Уставта хубилалта оруулга— элидхэлшэ БКП-гэй ЦК-гэй секретарь Тодор Живков.

4. Болгарска коммунистическэ партиин центральна органуудай һунгалта.

Зүбшэн хэлсэгдэхэ зүйлнүүдые баталһанай һүүлээр нэгэдэхи пунктаар болгарска коммунистическэ партиин ЦК-гэй тоосоото элидхэл хэхынь тулада нүхэр Вылко Червенковтэ үгэ үгтөө. Тэрэнине съездын делегадууд ба айлшад халуунаар угтаһан байна.

Чехословакиин арадуудай февральска илалтын зургаан жэлэй ой

ПРАГА, февралиин 25. (ТАСС). Прага ба бүхы орон мүнөөдэр һайндэрэйхеэр шэмэглэгдэбэ. Зургаан жэлэй саада тээ 1948 оной февралиин 25-да Чехословакиин ажалшан арад буржуазна партинуудай удмаршад —министрнүүдэй ба урдын президент Бенешын толгойлһон хархис этэгээдүүдэй нюуса далдаар ябуулга хэлгые бута сохижо түүхэтэ илалта туйлаһан байна. Буһалгаа эмхидхэжэ илалта туйлаха гэһэн буржуазиин һүүлшын һэдэлгэнүүдые республикын хүдэлмэришэн анги таряашад ба ажалша интеллигенцитэй союз байгуулан, Чехословакиин коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр усадхаһан байна.

Дайсадые бута сохёод, Чехословакиин ажалшан арад социализмын үндэһэ һуури байгуулжа эхилһэн юм.

Нэгэдэхи табанжэл мүнөө амжалтатайгаар дүүргэгдэв. Словакида, Урда Чехидэ, ороной бусад районуудта хэдэн олон томо заводууд эдэ жэлнүүдтэ баригдаа. Табанжэл соо промышленна продукци бүтээн гаргалга хоёр дахин, тинхэдэ үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүдые бүтээлгэ 2,1 дахин нэмэһэн байна. 1953 ондо республика дотор 54,6 миллион тонно нүүрһэн малтагдаһан, 4,3 миллион тонно булад хайлуулагдаһан, 12,6 миллиард киловатт-час электроэнерги үйлэдбэрилэгдэһэн байна.

Ажалшадай материальна ба культурна хэмжээе дээшэлүүлхэ тухай эсэшэ сусашагүй оролдолго коммунистическэ парти гаргана. 1953 ондо карточна системэ болюулагдаһан, мүн промышленна ба эдеэ хоолой товарнуудай гүрэнэй розничнэ сэнгүүд 2 дахин химдаруулагдаһан байна. Тэрэнэй ашаар промышленностиин хүдэлмэришэдэй бодото салин хүлһэн 1953 оной эсэстэ жэлэй эхинтэй сасуулбал 9 процентээр нэмэһэн байна. Табанжэлэй турша соо ажалшадта 130 мянган шэнэ байра үгтөө.

Мүнөө жэлдэ эдеэ хоолой ба промышленна товарнуудай сэнгүүд шэнээр химдаруулагдахаар хараалагдана.

Февральска илалтын зургаадахи жэлэй ойдо зорюулагдаһан түрүү бэшэгүүдые, тусхай статьянуудые бүхы центральна хэблэл мүнөөдэр толилоо. «Руде Право» газетэ түрүү бэшэг соогоо иигэжэ бэшэнэ: «Манай арад коммунистическэ партитаяа бата нэгэдэлтэйгээр ябажа олон амжалтануудые туйлаа. Тэрэнэй хүтэлбэреэр бидэнэр манай зохёон байгуулхы хүсэлэл оролдолгые хүгжөөн улам урагшаа дабшахабди. Ажалай дэбжэлтын ба социалистическэ мүрысөөнэй үргэнөөр дэлгэржэ байһан оршон байдалда бэлэдхэлынь мүнөө болоһо байһан национальна комитедүүдэй һунгалта хадаа парти ба ажалшадай хоорондохи союзай саашадаа бэхижэхэ хэрэгтэ туһалха байна. Манай илалтанuудые зорижуулагша ба эмхидхэгшэ, арадай-демократическа республикын, тэрэнэй амгалан тайбан, золтой жаргалтай ерээдүйн түгые дээрэ үргэн ябагша Чехословакиин коммунистическэ партиие тойрон манай арад бүри ниитаар жагсаха».

Албанида хүдөө ажахын кадрнуудые бэлэдхэнэ

ТИРАНА, февралиин 25. (ТАСС). Албанска ажалай парти ба Албаниин правительство хүдөө ажахыда мэргэжэлтэй кадрнуудые бэлэдхэхэ хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулна. Үнгэрэгшэ жэлдэ Корчадо хүдөө ажахын техникум, хүдөө ажахын кооперативуудай түрүүлэгшэнэр ба счетоводуудые бэлэдхэхэ жэлэй һургуули нээгдэһэн байха юм. Трактористнуудые, тракторна бригадануудай бригадирнуудые, механигуудые бэлэдхэхэ һургуули Дуррестэ хүдэлмэрилжэ эхилээ.

Мүнөө үедэ 600 шахуу хүнэй һурадаг хүдөө ажахын 3 техникум, орон дотор бии, Кавайда ба Дуррестэ 2 жэлэй хүдөө ажахын һургуули, хүдөө ажахын механизаторнуудай һургуули бии юм.

Мүнөө Албаниин хүдөө ажахыда 160 дээдэ эрдэмтэй мэргэжэлтэд хүдэлмэрилнэ. Арадай засагай тогтоһонһоо хойшо 1000 шахуу трактористнууд курсануудаа ба һургуулинуудые дүүргэжэ гараа.

Советскэ Союзтай худалдаа наймаа үргэдхэхые голландска газетэнүүд эринэ

ГААГА, февралиин 25. (ТАСС). Советскэ Союзтай Голландиин худалдаа наймаа хэлгые түргэнөөр түримшүүлхые «Де Телеграф» газетэ эринэ.

Советскэ Союзда худалдаха товарнуудай список хэзээ зохёогдохо юм гэжэ голландска худалдаа наймаа эрхилэгшэд асуудал табина. Голланди хадаа таарамжатай арга боломжонуудые хэрэглэнгүй орхико. Хэрбээ правительствын удаан саг соо тээлмэрдээ һаань Голланди хадаа үлээдэһэнүүдээрнь һанаагаа заһаха баатай болохо байна. Хэдэн олон оронууд 1953 онһоо эхилэн Советскэ Союзтай худалдаа наймаа эрхилдэг болоо. Энэ жэшээгээр манай Бенилюксын ханинар Советскэ Союзтай хэдэхэн неделиин урда тээ наймаа хэдэг болоо. Голланди хадаа үнэтэ сагаа гээжэ байна. Гэхэ зуура, һүүлэй жэлнүүдэй түүхэ Советскэ Союзтай худалдаа наймаа хэлгын манай орондо ехэ арга боломжонуудые нээжэ үгэхэ байһые харуулна... Бусад гүрэнүүдһээ шадаал һаа түргэнөөр жэшээ абахые Голландиин интересүүд бидэнһээ эринэ.

Даллес радиогоор үгэ хэлэбэ

ВАШИНГТОН, февралиин 25. Берлинскэ зүблөөнэй дүнгүүд тухай США-гэй гүрэнэй секретарь Даллес үсэгэлдэр радиогоор мэдүүлгэ хээ.

Берлинскэ зүблөөн дээрэ өөрынгөө баримталһан хараа бодолые мэдүүлгэ соогоо зүбтүүлхэ гэжэ, германска ба австрийска асуудалнуудаар зүблөөн дээрэ хэлсээнэй туйлагдаагүй байһанай түлөө зэмые Советскэ Союзда тохохо гэжэ Даллес оролдоһон байна.

Атомна энерги тушаа президент Эйзенхауэрэй үгэ хэлэһэнтэй холбоотой асуудалнуудаар В. М. Молотовтой өөрөө хоёр дахин хөөрэлдөөб гэжэ Даллес мүн лэ мэдээсэһэн байна. «Гуримай талаар саашанхи алхам бидэнэр хээбди гэбэл, Москва ба Вашингтон хоёрой хоорондо Советскэ Союзһаа Вашингтондо байдаг посольствоор дамжуулан һанамжануудаа хэлсэхэ болообди» гэжэ Даллес хэлээ.

Бүхы дэлхэйн эхэнэрнүүдтэ профсоюзуудай бүхэдэлхэйн федерациин хандалга

ВЕНА, февралиин 25. (ТАСС). Профсоюзуудай бүхэдэлхэйн федераци хэблэлдэ тунхаглахын тулада доро дурсагдаһан хандалга дамжуулһан байна:

Эхэнэрнүүдэй уласхоорондын заншалта үдэртэй дашарамдуулан профсоюзуудай бүхэдэлхэйн федераци хадаа бүхы оронуудай эхэнэрнүүдтэ, тэдэнэй тон томо организаци —эхэнэрнүүдэй уласхоорондын демократическа федерацида өөрынгөө халуун амаршалга хүргэнэ. Бэеэ даанхай байдалайнгаа түлөө эхэнэрнүүдэй тэмсэлдэ ехэ үүргэ дүүргэхэ байһан ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй хүгжэлтэтэй нигта холбоотой энэ үдэрые һайндэрлэлгэдэ бүхы хүдэлмэришэд ба бүхы профсоюзуудые эдэбхитэйгээр хабаадахыень ВФП уряална. Эхэнэрнүүдэй эрилтэнүүд ба эрхэнүүдые бэелүүлхын түлөө, адли ажал хэһэнэйнгээ түлөө, адли салин хүлһэ абаха эрхын түлөө, түрэхэ болоходоо түлөөһэтэй амаралта абахын түлөө, хүүгэдэй эмхи зургаануудые байгуулхын түлөө, профессиональна али бүхы эрдэмдэ һурахын түлөө, али болохоор эхэнэрнүүдые доромжолхо ябадалые усадхахын түлөө тэмсэлээ шангадхахыень профсоюзуудые ВФП уряална.

Байгуулагдаһан сагһаа хойшо ажалшан эхэнэрнүүдэй эрхын түлөө ВФП-гэй саг үргэлжэ тэмсэл хэһэндэ, 1945 ондо Лондондо болоһон уласхоорондын конференциин табиһан «адли ажал хэһэнэй түлөө адли түлөөһэ абаха» эрилтын шухала экономическа эрилтэнүүдэй нэгэн байһанда профсоюзуудай бүхэдэлхэйн федераци анхарал хандуулна. ВФП-гэй табиһан энэ принципые Нэгэдэмэл Нацануудай экономическа ба социальна совет һайшааһан байна.

Профсоюзуудай ажал-ябуулгада эхэнэрнүүдые хабаадуулхын түлөө тэмсэлээ хүдэлмэришэд ба профсоюзуудай һуларуулхагүйн шухала байһанда болохоёо байһан эхэнэрнүүдэй уласхоорондын үдэр—мартын 8-тай дашарамдуулан ВФП онсо анхарал хандуулна.

Профсоюзуудта эхэнэрнүүдэй олоороо хабаадаха тудам, профсоюзуудта тэдэнэй эдэбхитэйгээр хүдэлмэрилхэ тудам эхэнэрнүүдэй эрилтэнүүд ба эрхэнүүдэй түлөө, тэрэшэлэн бүхы хүдэлмэришэдэй эрилтэнүүдэй ба эрхэнүүдэй түлөө тэмсэл бүри нүлөө ехэтэй болохо байна. Тэрэнэй ангаар профсоюзууд ба ажалшад бүри хүсэтэй болохо байна.

Олониитэ ажалшадай ажабайдалые һайжаруулхын түлөө тэмсэлдэ, демократическа эрхэ сүлөөе хамгаалхын ба үргэдхэхын түлөө тэмсэлдэ, арадуудай бэеэ даанхай байдалай түлөө, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ элдэб политическэ үзэл баримталдаг ба элдэб профсоюзуудта ородог ажалша эрэшүүлэй ба эхэнэрнүүдэй хамтын ябуулга бүри бэхижэхэ байна.

Эжени Коттоной мэдүүлгэ

ПАРИЖ, февралиин 25. (ТАСС). Болохоёо байһан эхэнэрнүүдэй уласхоорондын үдэр мартын 8-тай дашарамдуулан эхэнэрнүүдэй уласхоорондын демократическа федерациин түрүүлэгшэ Эжени Коттоной мэдүүлгые «Юманите» газетэ тунхаглаа.

Дайн байлдаае зайсуулжа, өөһэдынгөө хүүгэдтэ золтой жаргалтай байдал хангахые бүхы дэлхэйн эхэнэрнүүдэй эрмэлзэжэ байһые Коттон тэмдэглэнэ. Энэ зол жаргалай зам дээрэхи гол һаад түбэг хадаа дайн болоно гэжэ тэрэ бэшэнэ. Эгээл иимэһээ эб найрамдалые бэхижүүлхын түлөө французска эхэнэрнүүд тэмсэнэ. «Жэл ерэхэ тудам дайнда эсэргүүсэн эхэнэрнүүдэй, эхэнүүдэй тэмсэл шангадана. Эб найрамдалай бүхы хүсэнүүдтэй хамта Францийн эхэнэрнүүд Корейдэхи эблэрэлгые ехээр һайшааһан байна. Эб найрамдалай бүхы хүсэнүүдтэй хамта Францийн эхэнэрнүүд Вьетнамдахи дайе болюулхые, германска проблемые эбэй ёһоор шиидхэхые мүнөө эринэ» гэжэ Коттон бэшэнэ.

Берлинскэ зүблөөнэй дүн тушаа англиийска общинануудай палатада үгэ хэлэлгэ болобо

ЛОНДОН, февралиин 25. (ТАСС). Берлинскэ зүблөөндэ зорюулагдаһан хоёр үдэр соо үгэ хэлэлгые палатануудай общинада англиийска гадаадын хэрэгүүдэй министр А. Иден нээһэн байна.

Берлинскэ зүблөөн «урма таһаруулаа» гэһэн хэбэртэйгээр баруунай зарим пропагандистнуудай хэлэдэг үгэнүүдые Иден дабтаһан байна. Гэбэшье, зүблөөн зарим тэды туһатай байгаа гэжэ Иден мэдэрээ. Женевэдэ зүблөө зарлаха гэжэ хэлсэһэн тухайгаа тэмдэглэбэшье, тэрэнние «тон багахан амжалта» гэжэ тоолоһон тухайгаа Иден мэдүүлһэн байна. Германска ба австрийска асуудалнуудаар арсалдаан ехэ байгаа, юуб гэхэдэ, германска ба австрийска проблемэ Европодохи «гол бэрхэшээл» болоно гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

Иденэй хэлэһэн үгын ехэнхи хубинь германска асуудалаар Англиин ба баруунай бусад гүрэнүүдэй хараа бодолые хамгаалалгада зорюулагдаһан байна. Тэрэ хадаа «Европейскэ хамгаалалгын нэгэлые», мүн Хойто-атлантическа блогые байгуулха эрилтэ хэхэ зуураа, тэдэ «европейскэ аюулгүй байдалай» найдабари болоно гэхэ хэбэртэйгээр хэлэһэн байна.

Баруунай гүрэнүүд сэрэгэй бэлэдхэл хэлгые үргэлжэлүүлхэ ёһотой гэжэ Иден үгынгөө түгэсхэл дээрэ мэдүүлээ.

«Эрид сэхэ» үгэ хэлэлгэнүүдэй гараһан байбашье, Берлинскэ зүблөөн зарим һайн талатай гэжэ оппозициин хүтэлбэрилэгшын орлогшо лейборист Моррисон Иденэй һүүлээр үгэ хэлэхэдээ тэмдэглэһэн байна.

Германска милитаризмые һэргээхэ политикые правительствын ябуулдаг байһанда эсэргүүсэдэг горьтой бүлэг нюурнууд парламентска лейбористска фракци дотор бии гэжэ Моррисон саашань хэлээ. «Энэ бүлэг хүнүүдэй хараа бодолые талархадаг олон хүнүүд парламентын газаа тээ бии» гэжэ Моррисон мэдэрһэн байна. Тиигэбэшье, Баруун Германиие зэбсэглэхэ политикые дэмжэдэг лейбористнуудай зүгһөө Моррисон үгэ хэлэһэн байна.

Генерал Нагиб тушаалһаа гараба

ПАРИЖ, февралиин 25. (ТАСС). Франс Пресс агентствын Каирһаа дамжуулһанай ёһоор, республикын президентын, «революционно хүтэлбэрилхы соведэй» түрүүлэгшын ба премьер-министрын үүргые дүүргэхээ генерал Нагиб болиһон байна.

Тэрээндэ өөртэнь онсо гүлөөлэлгэ үгэхые эриһэн эрилтыень «революционно хүтэлбэрилхы соведэй» арсаһантай дашарамдуулан генерал Нагиб тушаалһаа гараһан байна.

Премьер-министрээр Гамаль Абдель Насер томилогдоо.

Генерал Нагибай тушаалһаа гараһан тухай

КАИР, февралиин 25. (ТАСС). Газетэнүүдэй мэдээсэһэнэй ёһоор, Египедэй шэнэ премьер-министр подполковник Гамаль Абдель Насер тэрэшэлэн «революционно хүтэлбэрилхы соведэй» түрүүлэгшээр томилогдоо. Энэнэй урда тээ Насер хадаа премьер-министрын орлогшын ба «революционно хүтэлбэрилхы соведэй» түрүүлэгшын орлогшын тушаал даажа байһан юм.

Нагибай тушаалһаа гаралга тухай ба Насерине томилхо тухай шиидхэбэри «революционно хүтэлбэрилхы соведэй» үсэгэлдэр һүни болоһон онсо заседани дээрэ абтаа гэжэ газетэнүүд мүн лэ мэдээсэнэ. Хэблэлдэ тунхаглагдаһан тусхай мэдүүлгэ дотор иигэжэ хэлэгдэнэ. Подполковник Гамаль Абдель Насериин толгойлжо байһан «революционно хүтэлбэрилхы совет» Египедэй территори дээрэһээ колонизаторнуудые намнан гаргатар—революциин шухала үүргын бэелүүлэгдэтэр бүхы засаг түрые барижа байха ба бүхы эрхэ түлөөлэлгэнүүд тэрээндэ үлөөгдэхэ гэжэ хэлэгдэнэ.

Конституциин баталагдатар ба конституционно замаар президентын һунгагдатар республикын президентын тушаал эзэлэгдээгүй зандаа байха юм гэжэ национальна хүтэлбэрилгын министр майор Салах Салем египетскэ газетэнүүдэй түлөөлэгшэдтэ мэдүүлһэн байна.

Бүхы министрнүүд өөһэдынгөө уялгануудые саашадаа дүүргэхэ гэжэ тэрэ мүн лэ хэлээ.

Һаяхан Улан-Үдэдэ санаар республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн үнгэргэгдөө.

Мүрысөөндэ эхэнэрнүүдэй дундаһаа 5 километрын газарта К. Сидорова, 10 километртэ—М. Лукова ба эрэшүүлэй дундаһаа 30 километртэ И. Анненков гэгшэд түрүү һууринуудые эзэлээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: К. Сидорова (зүүн гарһаа), М. Лукова, И. Анненков гэгшэд харуулагдана.

С. Марковай фото.

***

Шатараар городой түрүү һуури эзэлхы түлөө мүрысөөн

Шатараар Улан-Удэ городой түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн эхилбэ. Эндэ 17 шатаршад Улан-Удэ городой чемпионой хүндэтэ нэрээргэ олохын тула тэмсэжэ байна.

Нааданай түрүүшын турта бэрхэ шатаршад нэгэдэхи разряднигууд Цыденов Мамилов хоёр Ишигилов, Пронин гэгшэдтэ шүүгдэв. БМАССР-эй чемпионка Николаева—Назимовта, Мельников—Черноскутовта тэрэшэлэн шүүгдэһэн, Мункоев Хабухаев хоёр тэнсэһэн байна.

Мүрысөөнэй хоёрдохи тур... бухаев Мамиловтай наадаа... дахи ябадалдаа шүүгдэһэн... дэрһэн байна. Цыденов—Н... вае, Мункоев—Назимовые, М... геев—Ишигиловые, Мель... Власовые илаа. Бусад пар... хойшолуулагдаба.

Үнгэрһэн хоёр турай дүн... очкотой Мункоев түрүү ... ябана.

А. Игу...

Советскэ гимнастнуудай шэнэ илалта

ЛЕНИНГРАД, февралиин 25. (ТАСС). СССР-эй, Чехословакиин ба Финляндиин эрэшүүлэй командануудай хоорондо гимнастикаар болоһон уласхоорондын нүхэрэй ёһоной мүрысөөн үбэлэй стадион дээрэ үсэгэлдэр дүүрэһэн байна. Юрын программаар упражненинүүдые хэһэнэй һүүлээр 344,10 балл абаһан СССР-эй команда илаба.

Заатагүй дүүргэгдэхэ программын ёһоор упражненинүүдые хэлгэдэ финскэ гимнастнууд хабаадаагүй. СССР-эй ба Чехословакиин командануудай хоорондо тон шанга спортивна тэмсэл болоо. СССР-эй ... настнууд илажа гараа. Юр... заатагүй дүүргэхэ упражне... дэй сэгнэлтэнүүдые хамтал... ветскэ команда 690,55 балл, ... ловакиин команда—671,90 бал... һан байна.

Тус тус мүрысэгшэдэй дү... советскэ залуу гимнаст Б. Ша... абажа болохо 120 баллһаа ... балл абажа, нэгэдэхи һуури ... Хоёрдохи һуури—115,2 балл ... СССР-эй чемпион В. Муратов... һэн байна. Чешскэ гимнаст В... ниш мүн лэ шадабаритай ...

Д. Банзаровай нэрэмжэтэ пединститутда

ҺУНГАГШАДАЙ ВЕЧЕР

Һаяхан институдай актова зал соо һунгагшадай вечер болобо.

Вечертэ «Украиныи Росситай нэгэдэһээр 300 жэлэй ой» гэһэн темээр доцент нүхэр Асалханов элидхэл хээ. Һүүлээрнь студентнэрэй хүсөөр концерт табигдаһан ба танца, ёохор болоһон байна.

ПРОДАВЕЦГҮЙ КИОСК

Энэ жэлэй январь һарада институдай байшан соо продавецгүй наймаалдаг номой киоск нээгдэһэн юм.

Киоскдо олон тоото ном, журнал, газетэнүүд, карандаш гэхэ мэтын студентнэртэ хэрэгтэй товарнууд табигданхай. Мүн эндэнь абаһан товарайнгаа үные түлэхэ мүнгэнэй хайрсаг табяатай.

Һарын туршада киоскдо 752 түхэригэй товар орожо, 505 түхэригтэ худалдагдаһан байна.

Мүнөө номой киоскын зүйлнүүд олошоржо, улам һайжаржа байна.

ИНСТИТУДАЙ СПОРТСМЕНҮҮД МҮРЫСӨӨНДЭ ХАБААДАЛСАА

Институдай спортсменүүд Иркутск городто 3 институдай хоорондо болоһон спортивна мүрысөөндэ хабаадалсаа.

Гурбан үдэрэй туршада сананаар, баскетболоор, волейболоор, гимнастикаар спортс... нүүдэй хоорондо шанга тул... даанууд болоһон байна. М... рысөөнэй эсэстэ Иркутск... педагогическа институдай ... манда 1-дэхи һуурида, Ула... Удын педагогическа инсти... дай команда—хоёрдохи ... гурбадахи һуурине Иркутск... хариин хэлэнүүдэй институ... команда эзэлээ.

Манай студентнэр-спор... сменүүд гимнастикаар, баск... болоор һайн бэлэдхэлтэй б... һанаа харуулаа.

СТУДЕНТНЭР ШЕФТЭ АБАҺАН КОЛХОЗДОО

Үбэлэй амаралтын үедэ ... ститудай хэдэн студент... шефтээ абаһан Иволгын ай... гай «Коминтерн» колхоз... гараба.

Тэдэнэр колхоз дээрэ 7 ... ногто байха зуураа культ... но-гэгээрэлэй ехэхэн хүд... мэри ябуулаа. Жэшээлх... һунгагшадай дунда СССР... Верховно Соведтэ һунг... һунгалта тухай хөөрэлдөөн... дые үнгэргэһэн, ханын газ... гаргалсаһан ба колхозой үр... һайханай самодеятельности... коллективтэ туһаламжа үзү... һэн байна. Гадна, ко... сомольско эхин органи... цида культурно-гэгээрэлэй ... дэлмэри яажа ябуулха туха... заажа үгэһэн байха юм.

Б. Дамдинжапов.

Редакторай орлогшо Д. Л. ЛОБСАН...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 23, заместителя редактора — 7-85, отв. секретаря — 3-23, партийной жизни, сельского хозяйства — 10-17, пропаганды и переводов — 6-84, культуры и быта, промышленности — 4-52, мест. информации и писем — 11-05. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00735. Типография отдела издательств и полиграфической промышленности Министерства культуры БМАССР.